

Algemeen Bestuur Sabewa Zeeland

Agenda voor de vergadering van het Algemeen Bestuur Sabewa Zeeland op 17 juni 2016 om 09.00 uur in het waterschapskantoor te Terneuzen, vergaderkamer 4.17 rechts

1. Opening en mededelingen
2. Vaststellen van de notulen van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur op 5 februari 2016 (*ter vaststelling*)
3. Voorstel tot vaststelling van de Jaarstukken 2015 (*ter besluitvorming*)
4. Voorstel bestemming batig saldo 2015 (*ter besluitvorming*)
5. Voorstel tot aansluiting op de LV WOZ (*ter besluitvorming*)
6. Voorstel tot vaststelling Programmabegroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 (*ter besluitvorming*)
7. Controleverklaring en verslag van bevindingen accountant begeleid door middel van een memo met intern uitgezette actiepunten (*ter kennisneming*)
8. W.v.t.t.k. en rondvraag
9. Sluiting

Algemeen Bestuur Sabewa Zeeland

Verslag van de vergadering van het Algemeen Bestuur Sabewa Zeeland op 5 februari 2016 in het waterschapskantoor te Terneuzen, vergaderkamer 4.17 rechts

Aanwezig: wethouder Herselman (Kapelle, voorzitter), wethouder de Kunder (Reimerswaal), Wethouder Schenk (Borsele), wethouder van Hulle (Terneuzen), wethouder Werkman (Sluis), De heer Poppelaars (waterschap Scheldestromen), wethouder Meeuwisse (Goes), wethouder Hoek (Tholen), De heer van Strien (interim-directeur), mevrouw Bosschaart- van Heukelom (Bestuurssecretaris).

Afwezig met kennisgeving: wethouder Totté (Hulst)

1. Opening en mededelingen

- De heer Herselman refereert aan de e-mail die is rondgezonden aan de leden van het Algemeen Bestuur met betrekking tot de beëindigingsovereenkomst met de heer Meeuwsen en de werving van een nieuwe directeur.
- De heer de Kunder vraagt naar de financiële consequenties van deze overeenkomst. De heer Herselman licht de inhoud van de overeenkomst op (financiële) hoofdlijnen toe. Er zal (gelet op het voorlopige resultaat van de jaarrekening 2015) geen extra bijdrage aan deelnemers gevraagd worden. Desgevraagd licht de heer Herselman toe dat werving en selectie op basis van de huidige functiebeschrijving en -waardering plaatsvindt.

2. Vaststellen van de notulen van de vergadering van het Algemeen Bestuur op 17 december 2015

- De leden van het Algemeen Bestuur geven aan tevreden te zijn over het feit dat de aanslagen in februari kunnen worden verzonden.
- De heer Herselman meldt betrekking tot de brief die is ontvangen van de Waarderingskamer dat hierin een aantal verbeterpunten genoemd worden. Mevrouw Meeuwisse geeft aan het wenselijk te vinden om deze actiepunten nog eens in het Algemeen Bestuur te bespreken zodat tijdig zekerheid bestaat over het kunnen behalen van de gestelde normen.

3. Voorstel tot kennisneming van de rapportage kwijtschelding Sabewa Zeeland

- Gevraagd wordt of de aantallen automatische kwijtschelding per deelnemer inzichtelijk kunnen worden gemaakt. De heer van Strien geeft aan dat dit mogelijk is. De heer Schenk geeft als suggestie mee om dit soort overzichten frequenter te verstrekken, zodat de gemeenteraden bij gevoelige onderwerpen (zoals kwijtschelding) op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen. Dit kan mogelijke vragen voorkomen.
- De heer van Strien licht toe dat hij de suggestie begrijpt en dat dit de eerste keer is dat op deze wijze wordt gerapporteerd. De heer van Strien geeft aan dat hij het van belang vindt om het Algemeen Bestuur transparant in te lichten over de ontwikkelingen. Rapportage zal op de reguliere rapportagemomenten plaatsvinden.
- Desgevraagd licht de heer van Strien toe dat wanneer automatisch minder kwijtschelding wordt verleend, het aantal handmatige kwijtscheldingen toeneemt. Het totaal aantal verzoeken tot kwijtschelding neemt immers

toe.

- Desgevraagd licht de heer Herselman toe dat de gepresenteerde cijfers in de jaarrekening zullen worden verwerkt.
- In de communicatiesfeer wordt gewerkt aan verheldering van de stukken, zodat burgers duidelijk weten wat er van hen gevraagd of verwacht wordt. Dit kan met name het aantal beroepschriften op grond van onvolledigheid van gegevens verminderen.
- De heer Hoek geeft als suggestie mee om de aangevoerde grieven bij beroepschriften te analyseren. Op basis van analyse kan worden gezien welke acties ‘aan de voorkant’ kunnen worden ondernomen om het aantal beroepschriften te verminderen.

4. Voorstel tot kennisneming van de Leidraad kwijschelding Sabewa Zeeland

- De heer Herselman licht desgevraagd toe dat volledige uniformering van kwijscheldingsbeleid waarschijnlijk niet haalbaar zal zijn. Mogelijk zijn er discussiepunten die bij nader inzien geüniformeerd kunnen worden.
- Mevrouw Meeuwisse geeft aan blij te zijn met de opgestelde Leidraad. Het verschaft helderheid en voorkomt discussie.

5. W.v.t.t.k. en rondvraag

- De heer Herselman meldt dat aan de heer van Strien is gevraagd om langer aan te blijven dan 1 april 2016 in verband met de ‘warme overdracht’ aan de nieuwe directeur.
- Besloten wordt om de formele benoeming door het Algemeen Bestuur te plannen in de extra vergadering van het Algemeen Bestuur op 24 maart 2016 om 8.30 uur.
- De heer van Strien meldt dat door het College Bescherming Persoonsgegevens is aangegeven dat het digitale loket van Sabewa Zeeland niet voldoet aan de wettelijk gestelde eisen. Het nieuwe cluster Gegevensbeheer is hiermee voortvarend aan de slag gegaan. Sabewa Zeeland gaat het digitaal loket ontsluiten via DigiD. (Technische) realisatie hiervan vergt tijd en inspanning. Op dit moment wordt gestreefd de ontsluiting via DigiD voor de aanslagoplegging te kunnen realiseren. Op de website en via Twitter wordt hierover tijdig en actief gecommuniceerd.
- De heer van Strien meldt desgevraagd dat gerapporteerd zal worden over de resultaten van het Leantraject in de bestuursrapportage. Doel is verbetering van de kernprocessen zoals genoemd in de Evaluatie.

6. Sluiting

De heer Herselman sluit de vergadering onder dankzegging van ieders aanwezigheid en inbreng.

Het algemeen bestuur
van Sabewa Zeeland

algemeen bestuur:
agendapunt:

17 juni 2016
4

bijlage :1
onderwerp : Vaststellen jaarstukken 2015

Terneuzen, 4 april 2016

Geachte heer, mevrouw,

Aanleiding

De procedure voor het vaststellen van het jaarverslag en de jaarrekening is opgenomen in artikel 32 van de gemeenschappelijke regeling. Het dagelijks bestuur legt verantwoording af over inkomsten en uitgaven over het afgelopen jaar onder overlegging van het jaarverslag en de jaarrekening met de daarbij behorende bescheiden. Bij deze stukken dient de controleverklaring en het verslag van bevindingen gevoegd te worden. Het algemeen bestuur onderzoekt de jaarrekening en stelt deze vast. Het dagelijks bestuur zendt de jaarstukken binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval voor 15 juli volgend op het jaar waarop het jaarverslag en de jaarrekening betrekking hebben aan gedeputeerde staten. Van de vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening doet het dagelijks bestuur mededeling aan de algemene vergadering van het waterschap en de raden van de gemeenten. De vaststelling van het jaarverslag en de jaarrekening strekt het dagelijks bestuur tot décharge.

In artikel 67a van de wet GR is bepaald dat de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening, van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, voor 15 april aan de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van het waterschap gezonden wordt.

Jaarrekening en jaarverslag

Voor u ligt het jaarverslag en de jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland. Het jaar 2015 wordt afgesloten met een voordelig resultaat van € 263.858,-. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar het jaarverslag en de jaarrekening. In hoofdstuk 5.1 van de jaarrekening is de verschillen analyse opgenomen. De controleverklaring en het verslag van bevindingen van de accountant zijn tevens bijgevoegd.

Bestemming resultaat

Op advies van de Vereniging Zeeuwse Gemeenten wordt de bestemming van het resultaat in een apart voorstel opgenomen. Daarbij geven u enkele overwegingen mee. De Gemeenschappelijke Regeling Sabewa Zeeland heeft sinds haar oprichting te kampen gehad met tekorten waardoor er tot op heden geen reserve gevormd kon worden. Gelet op de beoogde doorontwikkeling van

Sabewa Zeeland naar een solide dienstverlener is het gewenst om in een separaat voorstel aan u voor te stellen om het batig saldo 2015 toe te voegen aan de algemene reserve. Het totaal van de jaarmzet bedraagt afgerond € 4,8 mln, het batig saldo bedraagt dus 5,5% van de jaarmzet.

De VZG adviseert voor te vormen reserves de grens van 5% te hanteren. Sabewa Zeeland conformeert zich uiteraard aan dat advies. Concreet betekent dit een (eerste) storting in de algemene reserve van € 240.000,-. Het restant van het voordelig resultaat, afgerond € 24.000,- zal aan de deelnemers worden uitgekeerd.

Bij de motivering van de voorgestelde bestemming van het resultaat 2015 is uiteraard het politiek/bestuurlijke aspect van belang. Sabewa Zeeland moet de eigen broek ophouden en voor incidentele nieuwe/noodzakelijke uitgaven niet direct een rondje langs de deelnemers moeten maken. Zo kunnen bijvoorbeeld de incidenteel hogere lasten van de begroting 2017 aan de reserve worden onttrokken, waarmee een verhoging van de deelnemersbijdragen wordt voorkomen. Daarnaast kunnen bijvoorbeeld incidentele kosten van extern onderzoek naar de kwaliteit van onze gegevensbestanden worden bekostigd. Dergelijk onderzoek kan onder regie van het recent binnen de organisatie gevormde cluster Gegevensbeheer een geweldige impuls geven aan de borging van een correcte en volledige heffing. Het belang daarvan is evident, maar de incidentele kosten zijn niet voorzien in de (meerjaren-) begroting.

Namens het dagelijks bestuur
van Sabewa Zeeland,

J.H. Herselman,
voorzitter

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 17 juni 2016

J.H. Herselman,
voorzitter

mw. drs. T.L.C. Wijnckel,
directeur

Jaarstukken 2015

Datum : 4 april 2016
Versie nr. : 1.0

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Financieel resultaat	4
1.2 Totstandkoming rekeningresultaat	5
1.3 Leeswijzer	6
1.4 Kerngegevens.....	7
1.5 Bestuur	8
Jaarverslag	9
2. Programmaverantwoording	10
2.1 Programma Waarderen	10
2.2 Programma Heffen	12
2.3 Programma Innen.....	14
2.4 Programma Algemene dekkingsmiddelen.....	17
3. Paragrafen.....	19
3.1 Algemeen.....	19
3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	19
3.3 Paragraaf financiering	19
3.4 Paragraaf bedrijfsvoering	20
Jaarrekening.....	25
4. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening.....	26
4.1 Overzicht van baten en lasten	26
4.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.....	26
5. Toelichting overzicht baten en lasten in de jaarrekening	28
5.1 Verschillenanalyse.....	28
5.2 Overzicht van incidentele baten en lasten.....	29
5.3 Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	29
5.5 Begrotingsrechtmatigheid.....	29
5.6 WNT.....	30
6. Balans	34
6.1 Balans	34
6.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	35
6.3 Toelichting op de balans.....	36
7. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	39
8. Besluit	41

1. Inleiding

Met deze jaarstukken leggen wij als dagelijks bestuur verantwoording af aan het algemeen bestuur van Sabewa Zeeland. Er vindt verantwoording plaats over het in 2015 gevoerde beleid, de bereikte resultaten en de kosten.

Een jaar geleden is bij de afsluiting van het boekjaar 2014 de balans opgemaakt en de conclusie getrokken dat Sabewa Zeeland absoluut potentie heeft om uit te groeien naar een solide dienstverlener. Ondanks de minder gunstige omstandigheden van dat moment hebben alle deelnemers daarin het vertrouwen uitgesproken en 2015 vooraf bestempeld als een cruciaal jaar. Een jaar waarin heel veel moest gebeuren.

En gelukkig kunnen we terugkijkend concluderen dat er heel veel is gebeurd! Voor de burgers, voor de bedrijven, voor de deelnemers aan onze gemeenschappelijke regeling en ook voor onze medewerk(st)ers.

In 2015 is vooral werk gemaakt van de verbetering van de dienstverlening. Er is goede voortgang geboekt met onder andere de afhandeling van kwijtscheldingsverzoeken en bezwaarschriften, met de invordering van openstaande posten, en met het op orde brengen van gegevensbestanden. Die positieve ontwikkelingen zien wij bevestigd in recente contacten met o.a. de Waarderingskamer, de Zeeuwse Ombudsman en de accountant.

Op basis van een breed gedragen Evaluatie is in het laatste kwartaal van 2015 een herschikking binnen de organisatie uitgevoerd. Samen met een relatief bescheiden uitbreiding van de personeelsformatie is geïnvesteerd in de doorontwikkeling van Sabewa Zeeland. Het nieuw gevormde cluster Gegevensbeheer werpt in de eerste maanden van 2016 al zijn vruchten af als het gaat om de kwaliteit van de belastingbestanden en de moderne ontsluiting van ons digitale loket.

Als uitvoeringsorganisatie kende Sabewa Zeeland in 2014 een fors aanloopverlies van afgerond 1,3 miljoen euro. Die rode cijfers behoren tot het verleden. Het boekjaar 2015 eindigt met een positief saldo van afgerond € 260.000, -. Hoofdoorzaak is de hogere opbrengst invorderingskosten. Dat resultaat wordt in deze jaarstukken nader toegelicht. Separaat doen wij een voorstel over de bestemming van dit overschot.

Als dagelijks bestuur blijven we optimistisch over de toekomst van Sabewa Zeeland. Bij het schrijven van deze inleiding is bekend dat de combi-aanslagen in februari 2016 zijn opgelegd. Een maand eerder dan vorig jaar. Dat is geen reden voor euforie, maar in combinatie met de in 2015 behaalde resultaten is dit absoluut een positieve ontwikkeling. Dat sterkt ons vertrouwen in de verdere verbetering van de dienstverlening door Sabewa Zeeland in 2016. Over de voortgang van die verbetering informeren wij u op de gebruikelijke rapportagemomenten.

1.1 Financieel resultaat

Voor u liggen de jaarstukken 2015 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland. De jaarstukken zijn opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Met de jaarrekening 2015 legt het dagelijks bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid in 2015 en de bijbehorende financiën. De verantwoording over het beleid vindt plaats in het jaarverslag. In de jaarrekening worden de financiën nader toegelicht.

Sabewa Zeeland sluit het jaar af met een voordelig rekeningresultaat van € 263.858,-. Het rekeningresultaat is als volgt opgebouwd:

➤ Hogere kosten	-€	64.650,-
➤ Hogere opbrengsten	-	<u>328.508,-</u>
Rekening resultaat	€	263.858,- voordelig.

1.2 Totstandkoming rekeningresultaat

In de vergadering van het algemeen bestuur op 17 december 2015 is de 1^e begrotingswijziging vastgesteld. Door hierin opgenomen kosten voor de evaluatie en andere bijgestelde kosten- en opbrengsten prognoses leiden tot een extra bijdrage voor 2015 van € 315.199,-. Als voornaamste oorzaak voor het positief resultaat is te noemen de hogere opbrengst voor invorderingskosten ad € 267.400,-. Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 5.1 (verschillen analyse).

1.3 Leeswijzer

De jaarstukken 2015 bestaan uit 2 onderdelen:

Jaarverslag

Programmaverantwoording

In totaal zijn er 3 programma's. In de verantwoording over deze programma's beschrijven wij de hoofdlijnen van de realisatie van het beleid in 2015. Daarnaast is per programma het financiële resultaat opgenomen.

Paragrafen

Naast de 3 programma's heeft Sabewa Zeeland 3 van toepassing zijnde paragrafen. Deze paragrafen betreffen onderwerpen die meerdere of alle programma's aangaan.

Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting

Dit bestaat uit het overzicht van baten en lasten per programma en een analyse van de verschillen tussen begroot en gerealiseerd. Daarnaast worden de incidentele baten en lasten vermeld en wordt ingegaan op de begrotingsrechtmatigheid.

Balans en de toelichting

De balans geeft het overzicht, met toelichting, van de bezittingen, schulden en het eigen vermogen.

1.4 Kerngegevens

Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland zijn:
Gemeente Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen, Tholen en het waterschap Scheldestromen.

Eenheden per organisatie

Onderstaande tabel geeft de gegevens weer zoals bij de begroting is gehanteerd voor de verdeling van de lasten per programma.

Organisatie	Objecten	Aanslagregels	Aanslagbiljetten
Gemeente Borsele	12.405	45.519	12.300
Gemeente Goes	21.256	59.028	20.100
Gemeente Hulst	15.136	45.231	14.300
Gemeente Kapelle	6.271	23.161	6.300
Gemeente Reimerswaal	10.608	45.291	12.400
Gemeente Sluis	20.913	59.060	21.500
Gemeente Terneuzen	32.063	93.823	30.500
Gemeente Tholen	13.101	48.355	12.900
Waterschap Scheldestromen	-	679.453	210.000

Exploitatielasten € 1.688.096,-
Personeelslasten - 3.090.270,-

Aantal formatie-eenheden 2015 41,77 (fte's)
Formatie na evaluatie ultimo 2015 44,4 fte

De kosten worden als volgt over de deelnemers verdeeld:
Programma Waarderen - op basis van het aantal objecten
Programma Heffen - op basis van het aantal aanslagregels
Programma Innén - op basis van het aantal aanslagbiljetten*

**Voor de opbrengst invorderingskosten is de verdeling gehanteerd op basis van de begroting 2015, nl. 19,27% gemeenten en 80,73% waterschap.*

1.5 Bestuur

Aan het hoofd van Sabewa Zeeland staat een algemeen bestuur, bestaande uit zoveel leden als er deelnemers zijn, waaronder de voorzitter.

Het dagelijks bestuur van het waterschap en elk van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten wijst uit zijn midden één lid aan en voor elk aangewezen lid een plaatsvervanger die dat lid bij verhindering vervangt.

Algemeen bestuur:

Gemeente Borsele:	dhr. drs. A.M.A. Schenk
Gemeente Goes:	mw. drs. G.L. Meeuwisse
Gemeente Hulst:	dhr. A.A.V. Totté
Gemeente Kapelle:	dhr. J.H. Herselman
Gemeente Reimerswaal:	dhr. J.J.L. de Kunder
Gemeente Sluis:	dhr. J. Werkman
Gemeente Terneuzen:	dhr. drs. F. O. van Hulle
Gemeente Tholen:	dhr. drs. P.W.J. Hoek
Waterschap Scheldestromen:	dhr. mr. drs. A.J.G. Poppelaars

Dagelijks Bestuur:

Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden, waaronder een voorzitter. De samenstelling van het dagelijks bestuur is als volgt:

- a. één lid namens het waterschap;
- b. twee leden namens de gemeenten.

De voorzitter en de overige leden van het dagelijks bestuur worden door en uit het midden van het algemeen bestuur gekozen.

Leden:

Gemeente Kapelle:	dhr. J.H. Herselman (voorzitter)
Gemeente Hulst:	dhr. A.A.V. Totté
Waterschap Scheldestromen:	dhr. mr. drs. A.J.G. Poppelaars

Adresgegevens: Sabewa Zeeland
Bezoekadres : Kennedylaan 1
Postbus 1155
4538 AE Terneuzen

Telefoon : 088-9995800
E-mail : info@sabewazeeland.nl
Website : www.sabewazeeland.nl

Jaarverslag

2. Programmaverantwoording

2.1 Programma Waarderen

Doelstelling

Uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.

Bestaand beleid

Wet waardering onroerende zaken en Waarderingsinstructie.

Wat hebben we bereikt

In goed overleg met de Waarderingskamer zijn evenals in 2014 de beschikkingen een maand later in combinatie met de belastingaanslagen verzonden. In de loop van het jaar zijn de achterstanden t.b.v. de waardebepaling voor het volgende tijdvak weggewerkt. Dit heeft o.a. ertoe geleid dat de Waarderingskamer nog voor het eind van 2015 goedkeuring heeft gegeven voor de taxaties naar waardepeildatum 1 januari 2015. Het was in 2015 niet mogelijk gebruik te maken van obliekfoto's en nieuwe cyclorama's van 2015. Dit heeft uiteindelijk ertoe geleid dat we de overeenkomst met het bedrijf hebben ontbonden waardoor we slechts een deel van de kosten op dit programma hebben uitgegeven. Voor 2016 is inmiddels een andere contractpartner gevonden binnen het beschikbare budget. Op basis van de Evaluatie is het team c.q. de organisatie in december 2015 versterkt met een Cluster Gegevensbeheer.

Wat hebben we ervoor gedaan

Met behulp van de waarderingsapplicatie 4Woz hebben we de taxaties in 2015 t.b.v. belastingjaar 2016 tijdig kunnen verzorgen. Voor de taxaties van courante niet-woningen (CNW) hebben we hiervoor wel extra capaciteit moeten inhuren. Tevens is in overleg met het team Heffen het proces van bezwaarafhandeling aangepast om zodoende een snellere en efficiëntere afhandeling te bewerkstelligen. Ook de werkzaamheden voor het koppelen van WOZ-bestanden aan de BAG-bestanden van de gemeenten is verder opgepakt om tijdig aan de vereiste koppeling met de Landelijke voorziening WOZ (LV-WOZ) op het eind van 2016 te kunnen voldoen. Deze werkzaamheden hebben ook invloed op de vereiste overgang voor de verwerking van kadastrale mutaties per 1 januari 2016 (van massale output naar berichtenverkeer, BRK).

Wat heeft het gekost

Lasten en baten

Lasten programma Waarderen	Begroting 2015	Rekening 2015	Vershil
Kadasterkosten	10.000	4.791	5.210
Waardering specifieke objecten	35.000	30.775	4.225
Vergoeding proceskosten	90.000	112.812	-22.812
Cyclorama's en obliekfoto's	178.000	63.000	115.000
Overige kosten Waarderen		20.755	-20.755
aandeel personeelslasten	1.192.837	1.212.321	-19.484
aandeel automatisering	243.889	259.437	-15.548
aandeel interne dienstverlening	254.226	265.671	-11.445
onvoorzien	4.401		4.401
Totaal	2.008.353	1.969.562	38.791

Toelichting:

Diverse kosten Waarderen

De vergoeding voor proceskosten blijft een stijgende lijn vertonen (2013 € 57.000,-; 2014 € 84.000,-). In de 1^e begrotingswijziging is de raming verhoogd met € 40.000,-. Desondanks is er nog een overschrijding van € 22.800,-. De overige kosten waarderen betreft uitbestede werkzaamheden ten behoeve van herwaardering niet-woningen. De kosten voor cyclorama's en obliekfoto's zijn eenmalig € 115.000,- lager dan de raming. Aanleiding is het eerder genoemde onvoldoende presteren van de leverancier. Er is begin 2016 overeenstemming bereikt over het ontbinden van de overeenkomst. Het hoger aandeel kostenplaatsen is het gevolg van de overschrijdingen op de kostenplaatsen (zie paragraaf 5.1 Verschillen analyse). Binnen het budget van dit programma is besloten om in 2015 de werkzaamheden voor de herwaardering niet woningen uit te besteden (overige kosten waarderen).

Verdeling over deelnemers	aantal objecten	Begroting 2015	Rekening 2015	Vershil
Borsele	12.405	189.094	185.442	3.652
Goes	21.256	324.012	317.754	6.258
Hulst	15.136	230.722	226.266	4.456
Kapelle	6.271	95.591	93.745	1.846
Reimerswaal	10.608	161.702	158.579	3.123
Sluis	20.913	318.784	312.627	6.157
Terneuzen	32.063	488.745	479.305	9.441
Tholen	13.101	199.702	195.844	3.858
Waterschap		-	-	-
Totaal	131.753	2.008.353	1.969.562	38.791

Toelichting:

De kosten van het programma Waarderen worden verdeeld over de gemeentelijke deelnemers op basis van het aantal WOZ-objecten conform de begroting. Het programma is voor het waterschap niet van belang. De kosten van door derden verstrekte gegevens met betrekking tot de WOZ-waarde die voor het waterschap van belang zijn worden rechtstreeks door het waterschap betaald.

2.2 Programma Heffen

Doelstelling

Op basis van de door de deelnemers vastgestelde belastingverordeningen uitvoering geven aan de belastingheffing.

Bestaand beleid

Binnen de wettelijke mogelijkheden zoals de Gemeente- en Waterschapswet, Algemene wet inzake rijksbelastingen en diverse beleidsregels zorgdragen voor een tijdige verzending van de aanslagen. Met ingang van het jaar 2014 vindt de aanslagoplegging plaats vanuit één applicatie en worden zoveel als mogelijk aanslagregels op één biljet gecombineerd. Uitzondering hierop vormen de aanslagen van het waterschap voor de zuiverings- en verontreinigingsheffing voor bedrijven. De bedrijvenmodule in de nieuwe applicatie is nog niet gereed. Deze aanslagen zijn in 2015 nog opgelegd met de "oude" applicatie.

Wat hebben we bereikt

In 2015 zijn de aanslagen volgens de planning vervaardigd.

Wat hebben we ervoor gedaan

Het procesmatig inrichten van de belastingadministratie, controle van de bestanden en het verwerken van bevolkings- en kadastrale mutaties, bouwvergunningen en waterverbruiken ten behoeve van aanslagoplegging en bestandsbeheer.

Wat heeft het gekost

Lasten en baten

Lasten programma Heffen		Begroting 2015	Rekening 2015	Vershil
	controle hondenbelasting	18.000	18.442	-442
	controle toeristenbelasting	29.000	25.787	3.214
	Controle reclamebelasting	8.000	8.701	-701
	Bijdrage BRP (GBA)		11.000	-11.000
	aandeel personeelslasten	996.440	1.033.018	-36.578
	aandeel automatisering	206.766	219.948	-13.182
	aandeel int. dienstverlening	215.531	225.233	-9.702
	onvoorzien	3.375	-	3.375
Totaal		1.477.112	1.542.128	-65.016

Toelichting:

Diverse kosten Heffen

Nieuw zijn de uitgaven voor BRP (Basisregistratie Personen) Met uitzondering van gemeenten zijn organisaties die gegevens afnemen van de BRP hiervoor verplicht een bijdrage te betalen. Dit gebeurt op basis van een staffel, op basis van het aantal verzonden en ontvangen berichten. Sabewa is ingedeeld in staffel C, vanaf 100.000 tot 500.000 berichten. Blijkt het aantal berichten in een jaar hoger, dan volgt met terugwerkende kracht indeling in een hogere klasse. Is het aantal berichten lager, dan geldt een lagere indeling pas in het daarop volgende jaar. Het hoger aandeel kostenplaatsen is het gevolg van de overschrijdingen op de kostenplaatsen (zie paragraaf 5.1 Verschillen analyse).

Totaal kosten per deelnemer	aanslagregels	Begroting 2015	Rekening 2015	Vershil
Borsele	45.519	62.490	65.378	-2.888
Goes	59.028	83.434	87.997	-4.563
Hulst	45.231	62.119	64.989	-2.870
Kapelle	23.161	25.363	26.530	-1.167
Reimerswaal	45.291	62.645	65.733	-3.088
Sluis	59.060	108.119	107.278	841
Terneuzen	93.823	123.396	129.708	-6.312
Tholen	48.355	66.234	69.298	-3.064
waterschap	679.753	883.312	925.217	-41.905
Totaal	1.099.221	1.477.112	1.542.128	-65.016

Toelichting:

De specifieke kosten (controle belastingen) worden rechtstreeks aan de desbetreffende deelnemers toegerekend. Daarna worden de resterende kosten van het programma Heffen verdeeld over de deelnemers op basis van het aantal aanslagregels per organisatie conform de begroting.

2.3 Programma Inn

Doelstelling

Zorgdragen voor tijdige inning en invordering van belastingschulden.

Bestaand beleid

Uitvoering bepalingen Gemeente- en Waterschapswet en de Invorderingswet 1990.
Nastreven uitbreiding automatische incasso.

Wat hebben we bereikt

In 2014 had de inning vertraging opgelopen door onderbezetting en door de nabewerking van de conversie van verschillende belastingapplicaties naar 1 applicatie. En door het ontbreken van een dwanginvorderingsmodule in de nieuwe applicatie kon de dwanginvordering in 2014 nog niet worden opgepakt.

In 2015 zijn de achterstanden ten aanzien van de inning ingelopen en was de betalingsverwerking bij. Daarnaast zijn voor het eerst in de nieuwe applicatie de eerste invorderingsmaatregelen genomen en zijn voor 2015 en eerdere jaren aanmaningen, dwangbevelen en hernieuwde bevelen verstuurd.

Ook bij de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid zijn achterstanden ingelopen en is er een verbetering van de afdoeningstermijnen gerealiseerd. Hierover is in december 2015 aan het bestuur gerapporteerd. Om een beeld te geven van het aantal kwijtscheldingsverzoeken dat in 2015 is ontvangen en behandeld, zijn in onderstaande tabel per (niet-) deelnemer de aantallen inzichtelijk gemaakt.

Kwijtscheldingsverzoeken per 31-12-2015							
Handmatige verzoeken							Automatische kwijtschelding
	Open	Ingetrokken	Volledig	Gedeeltelijk	Afgewezen	Totaal handmatig	totaal automatisch
Sluis	34	1	127	26	80	268	171
Hulst	19	2	108	18	92	239	224
Terneuzen	66	1	332	51	293	743	685
Kapelle	2	-	35	7	28	72	41
Reimerswaal	7	-	75	14	59	155	122
Borsele	3	-	51	6	56	116	91
Goes	19	1	319	40	200	579	386
Tholen	19	-	129	14	106	268	130
Middelburg	34	1	611	48	254	948	778
Vlissingen	11	6	634	66	392	1.109	993
Schouwen - Duiveland	13	2	169	23	121	328	221
Veere	4	-	80	7	58	149	79
Noord - Beveland	2	1	54	7	48	112	33
totaal	233	15	2.724	327	1.787	5.086	3.954

Toelichting tabel kwijtschelding

In 2015 is in totaal aan 3954 burgers automatisch kwijtschelding verleend, waarvan 1850 burgers (46,8 %) inwoner zijn van onze deelnemende gemeenten. In de aantallen automatische kwijtschelding is geen onderscheid aangebracht tussen gedeeltelijk of volledig, omdat burgers die recht hebben op automatische kwijtschelding, dit voor het gehele bedrag ontvangen.

Het aantal ontvangen handmatige kwijtscheldingsverzoeken in 2015 (stand van zaken per 31 december 2015) bedraagt 5086, waarvan 2440 verzoeken (47,9 %) zijn ingediend door burgers van onze gemeentelijke deelnemers. Het totaal aantal kwijtscheldingsdossiers in 2015 (automatisch en handmatig) bedraagt 9040.

Wat hebben we ervoor gedaan

Ten aanzien van de inning zijn via een uitzendbureau 2 extra fte ingezet om ervoor te zorgen dat de betalingen dagelijks werden verwerkt en de financiële administratie maandelijks werd bijgewerkt. Om ervoor te zorgen dat deze werkwijze in 2016 kan worden voortgezet hebben deze tijdelijke krachten m.i.v. 2016 een jaarcontract gekregen bij Sabewa Zeeland dat bij goed presteren zal worden omgezet in een vast contract.

Ten aanzien van de invordering is de dwanginvorderingsmodule waarmee vanuit de nieuwe applicatie invorderingsdocumenten kunnen worden gemaakt in overleg met de leverancier verder ontwikkeld naar de wensen van Sabewa Zeeland. De module voldoet nog niet ten aanzien van het leggen van beslagen, maar de verwachting is dat ook deze stap in het voorjaar van 2016 gereed zal zijn.

Wat heeft het gekost

Lasten en baten

Lasten programma Innen		Begroting 2015		Rekening 2015	Vershil
Betaalde rente BNG				405	405-
Kosten geldverkeer		110.000		94.490	15.510
Lidmaatschappen		6.000		2.667	3.333
opbrengst onderh. en diensten voor derden		28.000-		56.960-	28.960
aandeel personeelslasten		840.341		844.931	4.590-
aandeel automatisering		120.846		128.549	7.703-
aandeel interne dienstverlening		125.968		131.638	5.670-
onvoorzien		2.224			2.224
Subtotaal		1.177.379		1.145.721	31.658
opbrengst invorderingskosten	1.000.000-		1.267.421-		
gemeenten	19,27%	192.700-	19,27%	244.232-	51.532
waterschap	80,73%	807.300-	80,73%	1.023.189-	215.889
Totaal		177.379		121.700-	299.079

Toelichting:

De per saldo lagere lasten voor dit programma wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door lagere kosten voor het betalingsverkeer, een hoger aandeel kostenplaatsen en een hogere opbrengst voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken voor niet-deelnemers. In de 1^e begrotingswijziging zijn de kosten voor betalingsverkeer (geldverkeer) verhoogd met € 100.000,-.

De opbrengst invorderingskosten is € 267.421,- hoger dan geraamd. Oorspronkelijk was € 750.000,- begroot. In de 1^e begrotingswijziging is deze raming voor 2015 afgeraamd met € 250.000,- waarna een extra opbrengst van € 500.000,- geraamd is voor de inhaalslag 2014. De opbrengst is voor beide jaren ongeveer gelijk.

Verdeling over deelnemers	aantal aanslagbilj.	Begroting 2015	Rekening 2015	Verschil
Borsele	12.300	29.956	25.442	4.514
Goes	20.100	47.542	39.789	7.753
Hulst	14.300	28.575	21.656	6.919
Kapelle	6.300	17.297	15.507	1.790
Reimerswaal	12.400	19.901	12.598	7.303
Sluis	21.500	41.187	30.308	10.879
Terneuzen	30.500	45.625	26.769	18.856
Tholen	12.900	28.033	22.392	5.641
Totaal gemeenten	130.300	258.116	194.461	63.655
waterschap	210.000	80.737-	316.161-	235.424
Totaal	340.300	177.379	121.700-	299.079

In verband met de gecombineerde aanslagoplegging vanaf 2014 is de verdeelsleutel voor de opbrengsten in het kader van invorderingsmaatregelen aangepast en deze worden nu voor 19,27% toegerekend aan gemeenten en voor 80,73% aan het waterschap. Het saldo van de overige kosten/opbrengsten wordt op basis van het aantal aanslagbiljetten aan de deelnemers toegerekend.

2.4 Programma Algemene dekkingsmiddelen

Doelstelling

Op dit programma worden de bijdragen van de deelnemers geraamd en eventuele andere algemene kosten en opbrengsten die niet op de programma's zijn begroot.

Bestaand beleid

Tegenover de uitgaven van Sabewa Zeeland staan als inkomstenbron de bijdragen van deelnemers. Budgetten worden voldoende bewaakt om overschrijdingen te voorkomen c.q. hier tijdig melding van te doen aan het dagelijks bestuur respectievelijk het algemeen bestuur.

Wat hebben we bereikt

Het dagelijks – en algemeen bestuur is tijdig geïnformeerd omtrent verwachte kosten overschrijdingen en hogere opbrengsten. Hiervoor is in de vergadering van het algemeen bestuur op 17 december 2015 de 1^e begrotingswijziging vastgesteld.

Wat heeft het gekost

Lasten en baten

Programma algemene dekkingsmiddelen	begroting 2015	Rekening 2015	Vershil
lasten			
aandeel personeelslasten	97.500	100.249	2.749-
niet verrekenbare BTW	55.000	63.995	8.995-
subtotaal lasten	152.500	164.244	11.744-
Baten			
personeelsbaten	-97.500	-100.249	2.749
bijdragen in het tekort 2014	-1.359.577	-1.359.577	
Overige bijdragen	-60.000	-60.000	
Bijdragen van deelnemers 2015	-3.657.843	-3.657.843	-
subtotaal baten	-5.174.920	-5.177.669	2.749
Totaal	-5.022.420	-5.013.425	8.995-

Personeelslasten en -baten

Dit betreft de lasten respectievelijk de opbrengst inzake bovenformatief personeel. De kosten hiervan worden, conform afspraak, doorberekend aan het waterschap en de gemeenten Borsele, Goes, Kapelle en Tholen.

BTW

De niet verrekenbare BTW komt voor rekening van het waterschap Scheldestromen (via de deelnemersbijdrage).

Bijdragen van deelnemers / overige bijdragen

Dit betreft de bijdragen in de exploitatiekosten van de deelnemers.

In onderstaande tabel zijn de verantwoorde bijdragen opgenomen (conform de begroting en de 1^e begrotingswijziging).

Deelnemers	begroting 2015	begrotings- wijziging	begroting na wijziging
Borsele	251.647	27.723	279.370
Goes	405.257	46.187	451.444
Hulst	287.308	31.588	318.896
Kapelle	122.597	14.542	137.139
Reimerswaal	219.275	22.787	242.062
Sluis	419.821	44.478	464.299
Terneuzen	589.164	63.225	652.389
Tholen	263.337	28.358	291.695
waterschap	784.238	36.311	820.549
Totaal	3.342.644	315.199	3.657.843

3. Paragrafen

3.1 Algemeen

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het ook voor de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland verplicht, voor zover van toepassing, de paragrafen op te stellen. De paragrafen lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid zijn niet van toepassing voor deze gemeenschappelijke regeling.

3.2 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en de mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

In de weerstandscapaciteit worden alleen die middelen opgenomen die in een begrotingsjaar en de daarop volgende begrotingsjaren vrij aanwendbaar zijn zonder dat dit effect heeft op de gewenste kernactiviteit van de organisatie. Sabewa Zeeland heeft – door de oprichting per 1 oktober 2012 - vooralsnog geen vrij aanwendbare middelen en derhalve geen opgebouwde weerstandscapaciteit.

Risico's

De voor het weerstandsvermogen relevante risico's zijn die risico's waarvoor geen maatregelen (bijvoorbeeld verzekering of voorziening) zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie met de financiële positie.

Door onvoorziene omstandigheden kunnen extra kosten op Sabewa Zeeland afkomen. Hiervoor is uitsluitende een post onvoorzien aanwezig. Voor Sabewa Zeeland is de werking van de nieuwe belastingapplicatie voor wat betreft de bedrijfsvoering het grootste risico. Ook kosten van juridische procedures, inzet van extra personeel of deskundigenadvies vallen onder dit risico.

Risicomanagement

Maatregelen worden getroffen om de risico's zo beperkt mogelijk te houden. Eén van die maatregelen is te komen tot het verbeteren van de processen waarden, heffen en innen. In 2015 is gestart met het LEAN maken van deze processen. Het toepassen van de LEAN methode in de processen zal in 2016 afgerond worden.

3.3 Paragraaf financiering

Rekening-courant

Sabewa Zeeland heeft een rekening-courantovereenkomst bij de bank Nederlandse Gemeenten (BNG) tot maximaal de toegestane kasgeldlimiet, zijnde 8,2% van het begrotingstotaal (kasgeldlimiet 2015 € 350.000,-).

Op basis van een zo nauwkeurig mogelijke liquiditeitenplanning is in 2015 tijdig actie ondernomen om liquiditeitstekorten en/of overschrijding van de kasgeldlimiet te voorkomen. Hiervoor zijn kasgeldleningen afgesloten met een looptijd van 1 tot 3 maanden tegen een rentepercentage van 0,0.

De kasgeldlimiet is in 2015 niet overschreden.

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld kwartaal saldo rekening courant	€ 1.725.224	€ 10.876.791	€ 12.717.731	€ 7.859.267
Kasgeldlimiet	€ -350.000	€ -350.000	€ -350.000	€ -350.000

3.4 Paragraaf bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt gekenmerkt door een efficiënte inrichting van de organisatie. De organisatie is gericht op uitvoering van de programma's Waarderen, Heffen en Innen. Het uit te voeren beleid wordt door de deelnemende organisaties opgesteld.

De efficiënte inrichting komt onder andere tot uitdrukking in het organogram van de organisatie, zoals dat later in deze paragraaf is weergegeven. Kenmerkend is de platte structuur met één directeur en drie teamleiders.

De programma's Waarderen, Heffen en Innen worden op een zo doelmatig mogelijke wijze uitgevoerd, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van digitale informatievoorziening. De kosten van de bedrijfsvoering worden verdeeld over de drie programma's naar rato van het aantal rechtstreeks toegerekende formatie-eenheden.

De optimale efficiëntie is in 2015 nog niet bereikt. De oorzaken en achtergronden daarvan zijn toegelicht in de in het verslagjaar bestuurlijk vastgestelde Evaluatie.

Op basis van de conclusies en aanbevelingen uit de Evaluatie bevat deze jaarrekening een eerste rapportage over de voortgang van de verbeteringen. Daartoe is aan het einde van deze paragraaf een tabel opgenomen waarin de voortgang van de beoogde verbeteringen en acties beknopt wordt beschreven.

Arbeidsomstandigheden

Voor de arbeidsomstandigheden is aansluiting gezocht bij de door de gemeente Terneuzen ingehuurd arbodienst.

Bedrijfshulpverlening

Aangesloten is bij de in het kantoor Terneuzen van het waterschap aanwezige bhv-dienst.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage voor 2015 bedraagt 5,8% (2013 5,21%; 2014 7,31%). Dit wordt met name veroorzaakt door langdurig verzuim van enkele medewerkers.

Afname diensten

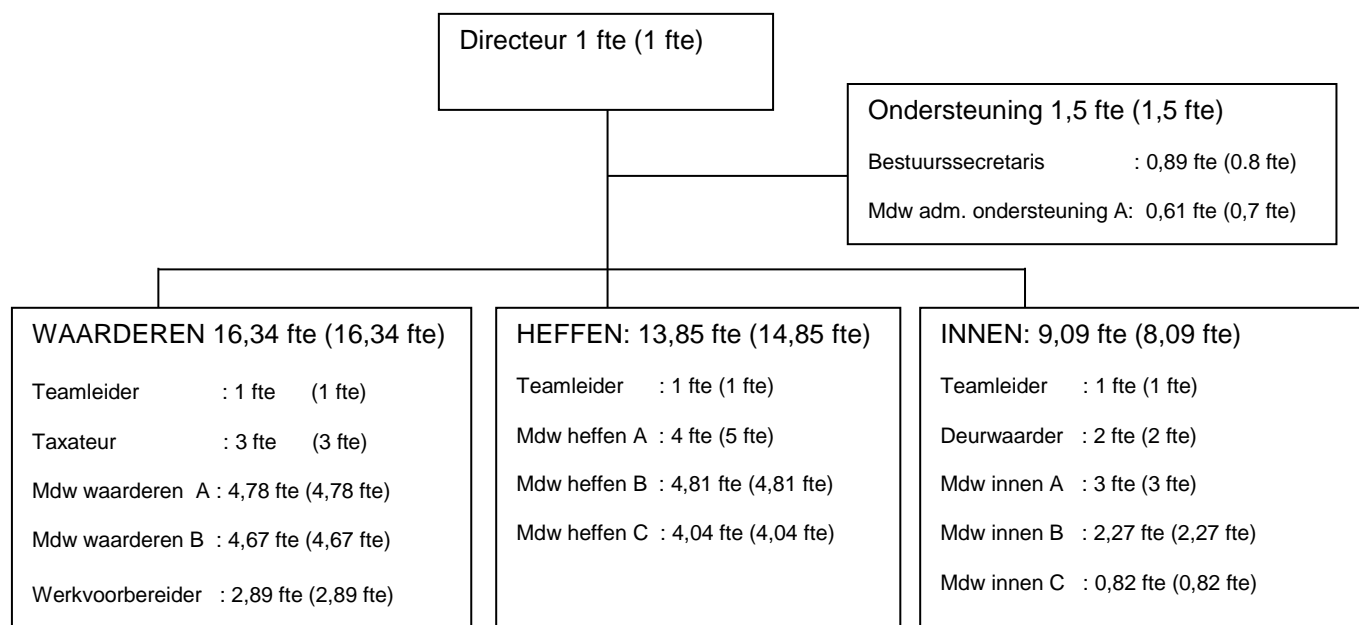
De personeels- en salarisadministratie wordt vanaf 2014 uitgevoerd door de gemeente Terneuzen. De dienstverlening op het gebied van huisvesting, (kantoor)automatisering, planning en controlwerkzaamheden en facilitaire zaken wordt geleverd door het waterschap. Hiervoor zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten.

Formatie

De werkelijk formatie voor 2015 was 41,77 fte dit is conform de begrote formatie. Het aantal begrote fte's is tussen () weergegeven. Evenals in 2014 is er in 2015 een tijdelijke uitbreiding geweest van het aantal uren van enkele medewerkers in verband met ziekte, ouderschapsverlof en werkdruk.

In 2015 is er een Evaluatie vastgesteld, op basis waarvan de personeelsformatie toeneemt tot 44,4 fte. Voor 2016 en 2017 is in de Evaluatie nog 1 fte extra opgenomen.

Daarnaast is er extra personeel ingehuurd bij het team Innens. Dit is in de 1^e begrotingswijziging opgenomen. Deze formatie is het resultaat van de plaatsing van medewerkers bij oprichting van Sabewa Zeeland.

Informatisering/automatisering

In 2012 is gestart met een aanbesteding van zowel belasting- als waarderingssoftware. Dit heeft in 2013 geleid tot een daadwerkelijke aanbesteding en gunning. In 2013 is gestart met de gegevensconversie die in 2014 heeft geleid tot één database van waaruit de aanslagen met ingang van 2014 worden vervaardigd. De oplevering van de kwijtscheldingsmodule en de bedrijvenmodule heeft niet volgens planning in 2015 plaatsgevonden, de oplevering hiervan zal in 2016 plaatsvinden.

Planning en Control

Het Treasurystatuut en de Financiële verordening en Controleverordening op grond van resp. artikel 212 en 213 van de Gemeentewet zijn in 2012 en 2013 door het bestuur vastgesteld.

Communicatie

In het jaarverslag van 2014 heeft de Zeeuwse Ombudsman geconstateerd dat een groot gedeelte van de klachten betrekking heeft op de schriftelijke communicatie. Dit heeft met name betrekking op kwijtscheldingsverzoeken. Het advies is tweeledig. Geadviseerd is om enerzijds maatwerk te leveren in bijvoorbeeld uitspraken op beroepschriften in kwijtscheldingszaken. Om maatwerk in bijvoorbeeld uitspraken te kunnen leveren, moeten tekstdocumenten in de software worden aangepast. In de loop van 2016 wordt dit nader uitgewerkt. Daarnaast heeft de Zeeuwse Ombudsman geadviseerd om wet- en regelgeving voor met name kwijtschelding op een toegankelijk en compacte manier te verwoorden in een tastbaar document. Naar aanleiding hiervan is relevante regelgeving met betrekking tot kwijtschelding samenvattend verwoord in de Leidraad kwijtschelding Sabewa Zeeland. Deze Leidraad is op de website van Sabewa Zeeland gepubliceerd. In de bijsluiter die burgers ontvangen bij een kwijtscheldingsformulier wordt verwezen naar de vindplaats van de Leidraad.

In samenwerking met onze communicatieadviseur van gemeente Terneuzen is daarnaast in 2015 een plan van aanpak opgesteld om het taalniveau van onze uitgaande schriftelijke communicatie te verbeteren. In 2016 wordt het verbeterplan verder uitgewerkt. Zoals veel overheidsorganisaties schrijft Sabewa Zeeland brieven op het zogenoemde taalniveau C1. De aanduiding C1 is een punt op de

meetlat van het internationaal erkende standaard voor taalniveau-aanduiding. Op de schaal van taalniveaus staat C1 gelijk aan het niveau van de vaardige lezer op HBO-niveau. Uit onderzoek blijkt dat 95% van de Nederlandse burgers leest op (het gemakkelijkere) B1-niveau. Onduidelijkheid in brieven levert onnodig veel vragen en klantcontacten op. Het doel is om deze te verminderen door duidelijk te communiceren en brieven en uitspraken te herschrijven. In de realisatie hiervan wordt gebruik gemaakt van het gecertificeerde taalprogramma van gemeente Terneuzen.

In 2015 is de website van Sabewa Zeeland gewijzigd en volledig vraaggericht opgebouwd. Dit maakt de website toegankelijk voor iedere burger. Daarnaast zijn ook de tekstblokken van de website herschreven naar B1 niveau.

Huisvesting

De gemeenschappelijke regeling is gehuisvest in het waterschapskantoor te Terneuzen.

Voortgang uitvoering verbeteringen Evaluatie 2015

Onderwerp	Actie	Status
Personeel	• Herschikking en tijdelijke uitbreiding personeelsformatie	• Gerealiseerd
	• Aanpassing functieboek	• Vastgesteld
	• Personeelsgesprekken	• Gerealiseerd inclusief verslaglegging en follow up (o.a. opleidingen)
Organisatie	• Vorming van cluster Gegevensbeheer met IT-coördinator	• Gerealiseerd
	• Organiseren Interne Controle en controleplan	• Controleplan vastgesteld en controle belegd
	• Juridische advisering	• Interne belegd en warme overdracht door huidige functionaris gestart
	• Interne communicatie	• Structureel werkoverleg, periodiek intern medium (ICI), maandbericht interim-directeur, personeelsbijeenkomsten
Financiën	• Uitvoering taken binnen geactualiseerd budget	• Gerealiseerd. Bescheiden positief resultaat jaarrekening 2015
	• Verwerking betalingsverkeer	• Gerealiseerd. Betalingsverwerking op dagbasis
	• Tijdig afleggen verantwoording belastingadministratie aan deelnemers	• Gerealiseerd in 2015 over 2014
	• Tijdig deelverklaringen accountant verstrekken aan deelnemers	• Gerealiseerd in 2015 over 2014
Automatisering	• Implementatie van in 2014 in gebruik genomen programmatuur	• Hervat in 2015
	• Inrichting en eerste gebruik module dwanginvordering	• Aanmaningen, dwangbevelen gerealiseerd. Afronding met

	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren kwaliteit van bestanden vanaf conversie gegevens 2014 	<ul style="list-style-type: none"> • loonbeslagen in 2016 • Gestart, doorlopend in 2016
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding module Kwijtschelding 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet gerealiseerd. In 2016 nieuw aanbod leverancier.
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding module Bedrijven 	<ul style="list-style-type: none"> • Functionaliteit geaccepteerd. Afronding in 2016 verwacht
	<ul style="list-style-type: none"> • Opleiding gebruik programmatuur 	<ul style="list-style-type: none"> • Diverse in company-trainingen in 2015 gerealiseerd
	<ul style="list-style-type: none"> • Functioneel gegevensbeheer 	<ul style="list-style-type: none"> • Intern georganiseerd. Aanvullende opleiding in 2016
Dienstverlening /klantbehandeling	<ul style="list-style-type: none"> • Telefoonverkeer 	<ul style="list-style-type: none"> • Bereikbaarheid en beheer verbeterd met nieuwe centrale. Training gesprekstechniek faseren in 2016
	<ul style="list-style-type: none"> • Mailberichten/post 	<ul style="list-style-type: none"> • Registratie en beheer verbeterd. Mailverkeer ultimo 2015 verwerkt op weekbasis
	<ul style="list-style-type: none"> • Klachtafhandeling 	<ul style="list-style-type: none"> • Klachtenprocedure. I.s.m. de Zeeuwse Ombudsman bijzondere werkwijze 2015. In 2016 reguliere werkwijze. Verbetering leesbaarheid gerealiseerd. Transparantie door voorbereiding Leidraad.
	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling kwijtscheldingsverzoeken 	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeterd, zie tabel op pagina 15/16.
	<ul style="list-style-type: none"> • Behandeling bezwaarschriften 	<ul style="list-style-type: none"> • 1^e Verbetering gerealiseerd. In 2016 onderwerp voor leantraject
	<ul style="list-style-type: none"> • Website 	<ul style="list-style-type: none"> • Leesbaarheid en toegankelijkheid verbeterd. Voorbereiding voor DigiD. Realisatie in Q1 2016
Processen	<ul style="list-style-type: none"> • Verbetering kernprocessen van de teams Innen (I), Heffen (H) en Waarderen (W) zoals verwoord op pagina 13 van de Evaluatie 2015 ☐ Betalingsverkeer (I) ☐ Kwijtschelding (I) ☐ Dwanginvordering (I) ☐ Aanmaningen (I) ☐ Aanslagoplegging (H) ☐ Verminderingen (H) ☐ Mutaties Heffen (H) ☐ Bezwaar- en beroepschriften (H) ☐ Taxeren en herwaarderen (W) ☐ Permanente marktanalyse (W) ☐ Bezwaar- en beroepschriften (W) ☐ Mutaties (Vergunningen/meldingen) (W) ☐ Functioneel gegevensbeheer(diverse) (W) 	<ul style="list-style-type: none"> • Voor een optimale uitvoering van de kernprocessen is in 2015 een zgn Lean-traject gestart. Team Waarderen is na een training reeds aan de slag gegaan met een eerste proces (Permanente Marktanalyse). Onder begeleiding van een gekwalificeerde controller van één van de deelnemers, wordt dit proces geoptimaliseerd. In 2016 starten ook de teams Innen en Heffen met een training

Jaarrekening

4. Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

4.1 Overzicht van baten en lasten

In onderstaande tabel is het totaal overzicht van lasten en baten opgenomen ingedeeld naar de programma's uit de programmabegroting. Een toelichting op de verschillen is te vinden in de financiële analyses in het jaarverslag en de jaarrekening.

Programma (bedragen x € 1.000)	Begroting 2015 voor wijziging			Begroting 2015 na wijziging			Rekening 2015		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	Saldo
1 Waarderen	1.829		1.829	2.008		2.008	1.970	-	1.970
2 Heffen	1.470		1.470	1.477		1.477	1.542	-	1.542
3 Innen	767	778	-11	1.205	1.028	177	1.203	1.324	-121
4 Algemene dekkingsmiddelen	153	3.441	-3.288	153	5.175	-5.022	164	5.178	-5.014
gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	4.219	4.219	-	4.843	6.203	-1.360	4.879	6.502	1.624-
toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-	-	-	1.360		1.360	1.360	-	1.360
gerealiseerd resultaat	4.219	4.219	-	6.203	6.203	0	6.239	6.502	264-

(bovenstaande tabel bevat afrondingsverschillen)

De toevoeging aan de reserves betreft aanzuivering van het tekort 2014. Hiertoe heeft het AB bij de vaststelling van de jaarrekening 2014 besloten.

4.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Uitgaven en inkomsten die niet direct te relateren zijn aan de programma's zijn in onderstaande tabel opgenomen. Onvoorzien wordt geraamd per programma en is daarom hier niet opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2015	Rekening 2015
Lasten		
Aandeel personeelslasten	97.500	100.249
Niet-verrekenbare BTW	55.000	63.995
Totaal lasten	152.500	164.244
Baten		
Personeelsbaten	97.500	100.249
Bijdragen deelnemers	5.077.420	5.077.419
Totaal baten	5.174.920	5.177.669
Saldo algemene dekkingsmiddelen	-5.022.420	-5.013.225

Onvoorzien wordt geraamd op de programma's. In totaal wordt hiervoor € 10.000,- begroot. In 2015 is door het dagelijks bestuur geen gebruikgemaakt van de posten voor onvoorzien.
Voor een verdere toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 2.4.

5. Toelichting overzicht baten en lasten in de jaarrekening

5.1 Verschillenanalyse

In onderstaande tabel wordt de totstandkoming van het rekeningresultaat weergegeven.

Nr.	Programma	Bedragen x € 1.000		Saldo
		Voordelig	Nadelig	
	Raming saldo begroting	-	-	-
1	Waarderen			39
	Aandeel kostenplaatsen		46	
	Waardering specifieke objecten/kadasterkosten	9		
	Cyclorama's en obliekfoto's	115		
	Vergoeding proceskosten		23	
	Betreft vergoeding proceskosten, griffierechten woz-bezwaren			
	Overige kosten waarderen		20	
	Overige afwijkingen incl. onvoorzien	4		
2	Heffen			-65
	Aandeel kostenplaatsen		59	
	Controle belastingen	3		
	Bijdrage BRP (Rijksdienst voor Identiteitsgegevens)		11	
	Vanaf 2015 staffel op basis aantal berichten			
	Overige afwijkingen incl. onvoorzien	2		
3	Innen			299
	Aandeel kostenplaatsen		17	
	Kosten geldverkeer	15		
	Opbrengst diensten voor derden	29		
	Opbrengst invorderingskosten	267		
	Overige afwijkingen incl. onvoorzien	5		
4	Algemene dekkingsmiddelen			-9
	Aandeel kostenplaatsen		3	
	personeelsbaten	3		
	Niet verrekenbare BTW		9	
Batig saldo				264
Toelichting afwijking kostenplaatsen				Saldo
	Personeelslasten			-62
	Betreft hogere kosten voor salarissen en premies			
	Automatisering			-36
	Vnl. Hogere kosten voor huur/lease applicaties.			
	Interne faciliteiten			-27
	Hoofdzakelijk hogere kosten voor porti en telefoon			
Totaal afwijking kostenplaatsen				-125

5.2 Overzicht van incidentele baten en lasten

Onder incidentele baten en lasten worden verstaan baten en lasten die zich niet langer dan drie jaar voordoen.

Omschrijving	Begroot 2015 €	Werkelijk 2015 €
Incidentele lasten		
Personeel van derden algemeen (inhuur consultancy Pink, interim-directeur,)	247.000	239.000
Personeel van derden innen (betalingsverwerking en overig innen)	175.700	154.000
Overige uitbestede werkzaamheden (organisatie advies)	10.000	9.950
Totaal incidentele lasten	432.700	402.950
Incidentele baten		
Vergoeding beschikbaar stellen van personeel	32.000	33.000
Totaal incidentele baten	32.000	33.000

5.3 Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Er vinden geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves plaats.

5.5 Begrotingsrechtmatigheid

Op grond van artikel 189, 190, 191 Gemeentewet zijn alle begrotingsoverschrijdingen op de lasten (en daarmee overeenstemmende balansmutaties) onrechtmatig. Bij de afweging van de relevantie van deze onrechtmatige overschrijdingen is het criterium "passend binnen het door het algemeen bestuur uitgezette beleid" van belang. Het begrotingscriterium is verder uitgewerkt in de Kadernota 2013 van het Platform Rechtmatigheid.

Het algemeen bestuur heeft in het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening zijn de normen/richtlijnen uit de Kadernota overgenomen en nader geconcretiseerd.

Het algemeen bestuur heeft in haar vergadering van 17 december 2015 de 1^e wijziging van de begroting vastgesteld.

Nr.	Programma	Begrotings- afwijking (x € 1.000,-)	Onrechtmatig, telt niet mee	Onrechtmatig, telt wel mee
3	Innen De kosten zijn hoger door een hoger aandeel kostenplaatsen en de bijdrage voor de BRP	65	V	
4	Algemene dekkingsmiddelen Betreft de niet compensabele BTW	9	V	

5.6 WNT

WNT-verantwoording 2015 SaBeWa Zeeland

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SaBeWa Zeeland van toepassing zijnde regelgeving: algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2015 voor SaBeWa Zeeland is € 178.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van [Raad van Toezicht / Raad van Commissarissen] bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen¹

bedragen x € 1	A.J. Meeuwsen	P. van Strien
Functie(s)	directeur	interim-directeur
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris? ²	Nee	nee
Echte of fictieve dienstbetrekking? ³	Ja	nee
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	ja/nee	ja
Individueel WNT-maximum⁴	178.000	230.474
Bezoldiging		
Beloning	84.803	132.142
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	12.133	-
<i>Subtotaal⁵</i>	96.937	132.142
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-
Totaal bezoldiging	96.937	132.142
Motivering indien overschrijding: zie	1)	2)
Gegevens 2014		
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	7/11 - 31/12
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0	0,16
Bezoldiging 2014		
Beloning	83.452	21.577
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	13.572	-
Totaal bezoldiging 2014	97.024	21.577
Individueel WNT-maximum 2014	230.474	36.875

¹ Deze tabel is bedoeld voor de topfunctionarissen (en gewezen topfunctionarissen) met executieve taken, d.w.z. de leden van het hoogste uitvoerende orgaan en de daaraan ondergeschikte(n) die in deze rol (gezamenlijk) verantwoordelijk zijn voor de gehele rechtspersoon of de gehele instelling, en degene(n) belast met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of de gehele instelling.

² Van een gewezen topfunctionaris is sprake indien de functionaris in het verleden - maar na 1 januari 2013 - een functie als topfunctionaris heeft bekleed, en bij beëindiging van deze functie vervulling bij dezelfde instelling of rechtspersoon een functie als niet-topfunctionaris is gaan vervullen. Gedurende deze periode van functie vervulling in de andere functie kwalificeert de functionaris als 'gewezen topfunctionaris'.

³ Indien 'ja': afzonderlijke bezoldigingscomponenten verplicht vermelden; indien 'nee': alleen totaal honorarium (excl. BTW) vermelden bij Totaal bezoldiging (het gaat om een extern ingehuurd functionaris).

⁴ $y = \frac{x \cdot a - b}{365}$ waarbij: y = individueel WNT-maximum, x = voor instelling geldend WNT-bezoldigingsmaximum, a = deeltijdfactor (maximaal 1,0 fte) en b = functieduur in kalenderdagen. NB: voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking is het bezoldigingsmaximum in 2015 gelijk aan het bezoldigingsmaximum 2014.

⁵ Het subtotaal wordt hier opgenomen inclusief een eventueel onverschuldigd betaald bedrag.

Toezichthoudende topfunctionarissen ⁶

bedragen x € 1	Dagelijks bestuur	Dagelijks bestuur	Algemeen bestuur
Functie(s)	Voorzitter Hoofdstuk 1.5 pag. 7	DB-leden Hoofdstuk 1.5 pag. 7	AB-leden Hoofdstuk 1.5 pag. 7
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum⁷	26.700	17.800	17.800
Bezoldiging			
Beloning	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
<i>Subtotaal⁸</i>	-	-	-
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-	-	-
Totaal bezoldiging	-	-	-
Motivering indien overschrijding: zie	1)	2)	3)
Gegevens 2014			
Duur dienstverband in 2014	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2014 (in fte)	1,0	1,0	1,0
Bezoldiging 2014			
Beloning	-	-	-
Belastbare onkostenvergoedingen	-	-	-
Beloningen betaalbaar op termijn	-	-	-
Totaal bezoldiging 2014	-	-	-
Individueel WNT-maximum 2014	17.286	11.524	11.524

⁶ [Deze tabel is bedoeld voor de topfunctionarissen met toezichthoudende taken. NB: aanduidingen verwijderen die niet van toepassing zijn.]

⁷ $y = 15\% \text{ of } 10\% \text{ van } \frac{x \cdot b}{365}$ waarbij: x = voor instelling geldend WNT-maximum en b = functieduur in kalenderdagen

⁸ Het subtotaal wordt hier opgenomen inclusief een eventueel onverschuldigd betaald bedrag.

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

bedragen x € 1	A.J. Meeuwsen
Functie(s) gedurende dienstverband	directeur
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Echte of fictieve dienstbetrekking?	ja
Individueel WNT-maximum ontslaguitkering⁹	75.000
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	-
Totaal overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	75.000
Waarvan betaald in 2015	-
Motivering indien overschrijding: zie	1)

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2015 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen¹⁰. Er zijn in 2015 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.
etc.

⁹ y = de bezoldiging over de 12 maanden voorafgaand aan de beëindiging dienstverband exclusief belastbare onkostenvergoedingen; OF, indien dit lager is: $y = (x \cdot a)$ waarbij: x = WNT-maximum voor ontslagvergoeding, a = deeltijdfactor (maximaal 1,0 fte)

¹⁰ Niet-topfunctionarissen die in een voorgaand jaar een bezoldiging boven het WNT-maximum hadden maar in 2015 niet, hoeft u niet op te nemen.

6. Balans

6.1 Balans

Balans per 31 december 2015					
Activa	2015	2014	Passiva	2015	2014
Vaste activa			Vaste passiva		
Immaterieel	€ -	€ -	Eigen vermogen	€ 263.858	€ -1.359.577
			gerealiseerd resultaat	€ 263.858	€ -1.359.577
Materieel	€ -	€ -	Voorzieningen		
Financieel	€ -	€ -	Vaste schulden		
Totaal	€ -	€ -	Totaal	€ 263.858	€ -1.359.577
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Uitzettingen	€ 13.655.195	€ 2.192.955	Netto-vlottende schulden	€ 1.362.020	€ 532.590
Vorderingen op openbare lichamen	€ 359.201	€ 330.669	Kasgeldleningen	€ 1.000.000	
Uitzettingen in 'Rijksschatkist	€ 12.720.364				
Overige vorderingen	€ 575.630	€ 1.862.286	Banksaldi		€ 234.739
Liquide middelen	€ 262.781	€ 342.773	Overige schulden	€ 362.020	€ 297.851
Kas-, banksaldi	€ 262.781	€ 342.773			
Overlopende activa	€ 4.764	€ 4.236	Overlopende passiva	€ 12.296.862	€ 3.366.951
nog te ontvangen en vooruibetaalde bedragen	€ 4.764	€ 4.236	Overige nog te betalen en vooruitontvangen bedragen	€ 12.296.862	€ 3.366.951
Totaal	€ 13.922.740	€ 2.539.964	Totaal	€ 13.658.882	€ 3.899.541
Totaal activa	€ 13.922.740	€ 2.539.964	Totaal activa	€ 13.922.740	€ 2.539.964

6.2 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De in de jaarrekening opgenomen begrotingscijfers over 2015 zijn gebaseerd op de programmabegroting 2015 inclusief de 1^e begrotingswijziging.

Waarderingsgrondslagen

De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs. Voor baten en lasten geldt dat ze worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Vaste activa

Immateriële- en materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de betreffende investering in mindering gebracht. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden ten laste van het resultaat van het boekjaar gebracht. Financiële activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde (leningen aan derden) of tegen verkrijgingprijs (deelnemingen).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor oninbaarheid invorderingsopbrengsten is een voorziening getroffen en op de vordering in mindering gebracht. De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen wordt onderverdeeld in de algemene reserve, bestemmingsreserves en het jaarrekeningresultaat (gerealiseerd resultaat).

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. Voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume (o.a. vakantiegeld, verlof) wordt, conform het BBV, geen voorziening gevormd.

Vaste schulden

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen.

Kortlopende schulden / overlopende passiva

Dit zijn schulden met een looptijd korter dan één jaar en worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

De lasten en baten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben en zijn ingedeeld naar programma's zoals door het algemeen bestuur zijn vastgesteld.

Afschrijvingen worden berekend over de verkrijgingprijs onder aftrek van subsidies en bijdragen van derden en vindt plaats vanaf het jaar dat het actief in gebruik is genomen.

Voorzieningen worden via de rekening van baten en lasten gevoed. Stortingen in en onttrekkingen uit de reserves worden onder "algemene dekkingsmiddelen" gepresenteerd. Er wordt geen rente bijgeschreven op reserves en voorzieningen.

Verliezen worden genomen op het moment dat ze bekend zijn en de winsten op het moment dat ze zijn gerealiseerd.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Vakantiegeld en verlofaanspraken worden toegerekend aan de periode van uitbetaling.

6.3 Toelichting op de balans

Activa

Flottende activa	31-12-2015	31-12-2014
	€	€
Vorderingen op openbare lichamen		
Compensabele BTW deelnemers	243.836	253.645
Opbrengst dwanginvordering deelnemers	1.928	29.671
Dwanginvordering deelnemers opgelegd via waterschap		9.802
Afrekening kwijtscheldingsverzoeken niet-deelnemers	34.830	
Voorschot kwijtscheldingsverzoeken 4 ^e kwartaal		5.726
Declaratie frictiekosten deelnemers	24.857	24.975
Diensten voor derden	53.750	6.850
Sub-totaal	359.201	330.669
Uitzettingen in 'Rijksschatkist'		
Sabewa Zeeland	756.906	
Bank belastingadministratie	11.963.458	
Sub-totaal	12.720.364	-
Overige vorderingen		
Teveel bevoorschot belastingopbrengsten 2015 deelnemers	-	1.862.286
Debiteuren opbrengst dwanginvordering	695.630	
Dubieuze vorderingen (raming oninbaar dwanginvordering)	-120.000	
Sub-totaal	575.630	1.862.286
Totaal uitzettingen met een looptijd < 1 jaar	13.655.195	2.192.955
Liquide middelen		
Banksaldi	149.982	
Banksaldi belastingadm.	110.548	336.324
Kas belastingadm.	2.251	6.449
Sub-totaal	262.781	342.773
Overlopende activa		
Vooruitbetaald voorschot T-tags NV Westerschelde Tunnel	1.266	985
Parkeervergunning 2015 en verzekering 2015 e.a.	3.497	3.251
Totaal overlopende activa	4.764	4.236
Totaal flottende activa	13.922.740	2.539.964

Passiva

Vaste passiva

Eigenvermogen	31-12-2015 €	31-12-2014 €
Gerealiseerd resultaat	263.858	-1.359.577
Het tekort 2014 is door de deelnemers bijgestort in 2015 en toegevoegd aan de algemene reserve in 2015	1.359.577	
Totaal eigen vermogen	263.858	-1.359.577

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een looptijd < 1 jaar	31-12-2015 €	31-12-2014 €
Banksaldi		
Rekeningcourantsaldo BNG negatief	-	234.739
Kasgeldlening	1.000.000	
Overige schulden		
Nog te betalen loonheffing	144.464	127.478
Nog te betalen salarissen januari 2016 (verwerking mbt 2015)	1.688	-
Nog te betalen BTW	8.344	1.404
Schulden aan leveranciers	207.524	169.269
Sub-totaal	362.020	297.851
Totaal netto-vlottende schulden	1.362.020	532.590

Overlopende passiva	31-12-2015 €	31-12-2014 €
Nog te betalen kosten		
Nog te ontvangen nota's / te betalen kosten	322.200	128.554
Nog te betalen deelnemers belastingopbrengsten belastingadm.	11.719.085	3.120.999
Overig	5.153	
Sub-totaal	12.046.438	3.249.553
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen deelnemersbijdragen 2015	250.424	117.398
Totaal overlopende passiva	12.296.862	3.366.951
Totaal vlottende passiva	13.658.882	3.899.541

Schatkistbankieren (Liquide middelen)

De drempel voor het schatkistbankieren is in het 1^e kwartaal overschreden (zie tabel). Dit werd ondermeer nog (evenals in 2014) veroorzaakt door begripsverwarring bij de schatkist/BNG inzake het openen van een 2^e rekening-courant bij de schatkist. Vanaf eind februari 2015 is het mogelijk om gebruik te maken van een 2^e internet faciliteit met het dagelijks automatisch afkomen van de ontvangen belastinggelden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2015					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	879	137	180	204
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	-	113	70	46
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	629	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	4.490			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	4.490			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
Kwartaal 1					
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	79.133	12.454	16.580	18.758
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	879	137	180	204

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Sabewa Zeeland heeft diverse langlopende financiële verplichtingen welke niet in de balans opgenomen zijn. Omtrent het vermelden van belangrijke financiële verplichtingen zijn geen nadere bepalingen opgenomen in de Financiële verordening. Indien hiervoor geen bepalingen opgenomen zijn, adviseert de Commissie BBV in de Kadernota Rechtmatigheid 2015 en in de Notitie meerjarige contracten, om hier die contracten te vermelden die moeten voldoen aan de aanbestedingsregels. Het contract met Slagboom en Peter lucht fotografie BV is in 2016 beëindigd. Hiervoor is in 2016 een contract met Cyclomedia gesloten.

Omschrijving	looptijd	Waarde €	opmerking
Pink Rode belastingapplicatie	4 jaar	€ 500.000,-	Afgesloten 2013, ingangsdatum 2014
Slagboom en Peter lucht fotografie BV	4 jaar	€ 696.516,-	Afgesloten sept. 2014 vanaf 1 jan. 2015.

7. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

8. Besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland

Gezien het voorstel van het dagelijks bestuur van 4 april 2016

Gelet op de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling

B E S L U I T:

1. tot de vaststelling van het jaarverslag en jaarrekening 2015;

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur
in zijn vergadering van 17 juni 2016

Hoogachtend,

J.H. Herselman,
voorzitter

drs. T.L.C. van de Wijnckel,
directeur

Vergadering Algemeen Bestuur

Het algemeen bestuur
van Sabewa Zeeland

algemeen bestuur:
agendapunt:

17 juni 2016

bijlage : 1
onderwerp : Voorstel bestemming batig saldo 2015

Terneuzen, 4 april 2016

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

In deze vergadering is u voorgesteld om de jaarrekening en het jaarverslag van Sabewa Zeeland over 2015 vast te stellen. De bestemming van het voordelig saldo 2015 (€ 263.858,-) leggen wij hierbij, op advies van de Vereniging Zeeuwse Gemeenten, in een apart voorstel aan u voor.

Overwegingen

De Gemeenschappelijke Regeling Sabewa Zeeland heeft sinds haar oprichting te kampen gehad met tekorten waardoor er tot op heden geen reserve gevormd kon worden. Gelet op de beoogde doorontwikkeling van Sabewa Zeeland naar een solide dienstverlener is het gewenst om het batig saldo over 2015 toe te voegen aan de algemene reserve. Het totaal van de lasten (jaaromzet) bedraagt afgerond € 4,8 mln. Het batig saldo 2015 bedraagt dus 5,5% van de jaaromzet.

De VZG adviseert voor te vormen reserves de grens van 5% te hanteren. Sabewa Zeeland conformeert zich uiteraard aan dat advies. Concreet betekent dit een (eerste) storting in de algemene reserve van € 240.000,-. Het restant van het voordelig resultaat, afgerond € 24.000,- zal aan de deelnemers worden uitgekeerd.

Bij de motivering van de voorgestelde bestemming van het resultaat 2015 is uiteraard het politiek/bestuurlijke aspect van belang. Sabewa Zeeland moet "de eigen broek ophouden" en voor incidentele nieuwe/noodzakelijke uitgaven niet direct een rondje langs de deelnemers moeten maken. Zo kunnen bijvoorbeeld de incidenteel hogere lasten van de begroting 2017 aan de reserve worden onttrokken, waarmee een verhoging van de deelnemersbijdragen wordt voorkomen. Als tweede actuele voorbeeld noemen wij hier de incidentele kosten van extern onderzoek naar de kwaliteit van de gegevensbestanden. Dergelijk onderzoek kan onder regie van het recent binnen de organisatie gevormde cluster Gegevensbeheer een geweldige impuls geven aan de borging van een correcte en volledige heffing. Het belang daarvan is evident, maar de incidentele kosten zijn niet voorzien in de (meerjaren-)begroting.

Voorstel

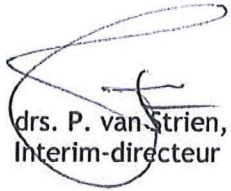
Voorgesteld wordt om het batig saldo 2015, groot € 263.858,- , aan te wenden voor de vorming van een algemene reserve van Sabewa Zeeland tot een bedrag van € 240.000,- en het restant aan de deelnemers uit te keren. In onderstaande tabel is dit inzichtelijk gemaakt.

Verdeling restant batig slot 2015	aanslagregels	te verdelen batig slot 2015
gemeente Borsele	45.519	€ 992,00
gemeente Goes	59.028	€ 1.287,00
gemeente Hulst	45.231	€ 986,00
gemeente Kapelle	18.326	€ 400,00
gemeente Reimerswaal	45.291	€ 987,00
gemeente Sluis	59.060	€ 1.288,00
gemeente Terneuzen	93.823	€ 2.045,00
gemeente Tholen	48.355	€ 1.054,00
waterschap Scheldestromen	679.753	€ 14.819,00
Totaal	1.094.386	€ 23.858,00

Het dagelijks bestuur
van Sabewa Zeeland,

J.H. Herselman,
Voorzitter

drs. P. van Strien,
Interim-directeur

Besluit

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 17 juni 2016

J.H. Herselman,
voorzitter

Drs. T.L.C. van de Wijnckel,
Directeur

De leden van het algemeen bestuur
Sabewa Zeeland

algemeen bestuur
agendapunt

17 juni 2016

bijlagen : -

behandeld door : drs. P. van Strien
doorkiesnummer : 088-9995801
e-mail : t.vandewijnckel@sabewazeeland.nl

onderwerp : Voorstel tot aansluiting op de Landelijke Voorziening Waardering Onroerende Zaken

Terneuzen, 2 juni 2016

Geachte heer/mevrouw,

Inleiding

Binnen het stelsel van basisregistraties zijn gemeenten als bronhouder verantwoordelijk voor het bijhouden van de gegevens over onroerende zaken, de zogenaamde WOZ-objecten. Uiterlijk per 1 oktober 2016 moeten deze gegevens centraal worden aangeleverd bij de Landelijke Voorziening WOZ, kortweg LV-WOZ. Voor de aansluiting bij de LV-WOZ gelden strenge toelatingseisen en zijn er randvoorwaardelijke condities van technisch/inhoudelijke aard waaraan moet worden voldaan.

Sabewa Zeeland gaat de aansluiting op de LV-WOZ organiseren voor de 8 deelnemende gemeenten. Dit voorstel schetst op hoofdlijnen wat er nodig is voor de realisatie van deze aansluiting. Concreet wordt gevraagd daarvoor het benodigde budget beschikbaar te stellen. Overigens was het logischer geweest als dit budget onderdeel uitmaakte van de begroting 2017. Het onderwerp was echter bij de samenstelling van de begroting voor 2017 wel bekend, maar inhoudelijk onvoldoende uitgewerkt om een juiste inschatting van doorlooptijden en kosten te kunnen maken. Ook leveranciers hebben tot ver in 2016 gewerkt aan hun aanbiedingen voor dit traject.

Historie

In 2008 is in Nederland een begin gemaakt met een stelsel van Basisregistraties. De Basisregistratie Kadaster (BRK) is er daar één van. De ontwikkeling van basisregistraties is snel gegaan. Er zijn er inmiddels meer dan 10 basisregistraties. In die context past de ontwikkeling van een Landelijke Voorziening voor WOZ-objecten en een verplichte aansluiting op die Voorziening.

Uitvoering

Sabewa Zeeland heeft in nauwe samenwerking met de leverancier van de in gebruik zijnde belastingprogramma's een traject in voorbereiding om de aansluiting op de LV-WOZ voor de 8 deelnemende gemeenten te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat alle gegevens kwalitatief voldoen aan de aansluit-eisen die de Waarderingskamer stelt. Technisch/inhoudelijke is het noodzakelijk dat er voorafgaand aan de aansluiting op de LV-WOZ, nog 2 acties zijn afgerond;

1. Het realiseren van koppeling tussen de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en de WOZ , inclusief aansluiting op de BAG-Digilevering;
 2. De vervanging van de Massale Output (MO) uit het Kadaster voor de moderne levering uit de BRK (Basisregistratie Kadaster).
- Deze twee punten lichten we hierna kort toe.

BAG-WOZ koppeling

Bij de uitvoering van de belastingtaken is de afbakening van WOZ-objecten uiteraard van groot belang voor Sabewa Zeeland. Die benodigde gegevens worden voor een deel ontleend aan de BAG. De mutaties daarin worden traditioneel geleverd door individuele deelnemers. Met de BAG-WOZ koppeling krijgt Sabewa Zeeland de benodigde gegevens van de 8 deelnemende gemeenten rechtstreeks uit de Landelijke Voorziening BAG. De BAG-gegevens van de 5 niet-deelnemende gemeenten kunnen worden verkregen door aansluiting op BAG-digilevering. Aldus is Sabewa Zeeland afnemer van de Landelijke bron en daarmee in staat om geheel zelfstandig de BAG-mutaties te verwerken.

BRK-Levering

De Basisregistratie Kadaster levert periodiek gegevens aan Sabewa Zeeland in de vorm van Massale Output (MO). Deze leveringen sluiten niet meer voldoende aan op de andere Basisregistraties. Daarom vervangt het Kadaster de Massale Output door een nieuw product: BRK-Levering. Functioneel gezien betekent dit een aanpassing van de werkprocessen bij Sabewa Zeeland. Omdat de uitfasering van de Massale Output door het Kadaster per 1 januari 2016 een feit is, staat de implementatie van de nieuwe BRK-levering onder tijdsdruk. Onder die omstandigheden hebben wij voor dit onderdeel van het voorliggende voorstel reeds opdracht verleend aan de leverancier en is een begin gemaakt met de werkzaamheden voor dit deelproject.

Kosten

Aansluiting op de LV-WOZ is geen keuze, elke gemeente moet daaraan voldoen. Leveranciers van belastingprogramma's weten dat en vragen vaste bedragen per gemeente voor het realiseren van deze aansluiting. In combinatie met de randvoorwaardelijke acties (Koppeling BAG-WOZ en BRK-Levering) betekent dat een relatief forse investering. In de uitgebrachte offertes werd aan Sabewa Zeeland een efficiëntiekorting geboden voor de bundeling van activiteiten voor respectievelijk 8 en 13 gemeenten (o.a. Digi-levering). Onder voorbehoud van bestuurlijke instemming is uiteindelijk met de leverancier overeenstemming bereikt over een opdracht voor € 200.000,- (exclusief btw) voor het volledige traject leidend tot de aansluiting op de LV-WOZ. Daarnaast is een bedrag van € 15.000,- geraamd voor niet in de offerte begrepen kosten zoals PKI-certificaten (Public Key Infrastructure), de inrichting/aanpassing van producten van derden en eventuele extra personele inzet bij de voorbereiding van de aansluiting. Na de realisatie van de aansluiting zijn jaarlijkse onderhoudskosten tot een bedrag van € 28.500,- verschuldigd. Overeengekomen is dat deze onderhoudskosten in 2016 niet worden berekend. De kosten komen in principe voor rekening van de gemeentelijke deelnemers. De gewijzigde BRK-Levering wordt echter ook benut voor de heffingen van het waterschap. Voor dat onderdeel geldt normaal een kostenverdeling van 60% (waterschap) en 40% gemeenten. Uit praktische overwegingen wordt voorgesteld om de kosten voor de BRK-Levering (€ 77.350,-) te onttrekken aan de reserve van Sabewa Zeeland. Aan de voeding van die reserve heeft het waterschap impliciet bijgedragen. Zoals eerder in dit voorstel gemeld is voor dit BRK-onderdeel reeds opdracht gegeven.

Samengevat bedragen de kosten:

Betreft	Investeren	Exploitatie	Ten laste van	
			WS	G
BRK	€ 77.350	€ 7.000	60%	40%
BAG/WOZ +Digi-Levering	€ 42.650	€ 7.000	-	100%
LV WOZ	€ 80.000	€ 14.500	-	100%
Onvoorzien	€ 15.000			100%
Totaal	€ 215.000	€ 28.500	-	-

Door € 77.350,- ten laste van de reserve van Sabewa Zeeland te brengen, resteert er een bedrag van € 137.650,- dat door gemeentelijke deelnemers moet worden opgebracht. Indicatief betekent dat een eenmalige verhoging van de bijdrage per deelnemer met afgerond € 17.200,- in 2016. Voor alle duidelijkheid merken wij op dat individuele gemeenten aanzienlijk hogere kosten hadden moeten maken, zonder de bundeling van activiteiten binnen Sabewa Zeeland. Bestuurlijk geven wij er de voorkeur aan om deze verhoging aan u te presenteren in de Bestuursrapportage. Daarmee beogen we het beperken van de bestuurlijke last c.q. het aantal momenten waarop Sabewa Zeeland onderdeel uitmaakt van de agenda's in de regio.

Voorstel

Voorgesteld wordt:

1. In te stemmen met de aansluiting op de Landelijke Voorziening Waardering Onroerende Zaken (LV-WOZ) en met de daaraan verbonden investering tot een totaalbedrag van € 215.000,-;
2. De kosten voor de nieuwe BRK-Levering tot een bedrag van € 77.350,- te onttrekken aan de reserve van Sabewa Zeeland;
3. In te stemmen met de verhoging van de jaarlijkse onderhoudskosten voor Sabewa Zeeland met een bedrag van € 28.500,- met ingang van het begrotingsjaar 2017;
4. De financiële gevolgen van dit voorstel te betrekken bij de Bestuursrapportage 2016.

Het dagelijks bestuur van
Sabewa Zeeland

J.H. Herselman,
voorzitter

drs. P. van Strien,
interim-directeur

Het algemeen bestuur van Sabewa Zeeland;

gelet op het voorstel van het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland van 2 juni 2016;

besluit:

1. In te stemmen met de aansluiting op de Landelijke Voorziening Waardering Onroerende Zaken (LV-WOZ) en met de daaraan verbonden investering tot een totaalbedrag van € 215.000,-;
2. De kosten voor de nieuwe BRK-Levering tot een bedrag van € 77.350,- te onttrekken aan de reserve van Sabewa Zeeland;
3. In te stemmen met de verhoging van de jaarlijkse onderhoudskosten voor Sabewa Zeeland met een bedrag van € 28.500,- met ingang van het begrotingsjaar 2017;
4. In te stemmen met het voorstel om de financiële gevolgen van dit voorstel te betrekken bij de Bestuursrapportage 2016.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur op 17 juni 2016 van Sabewa Zeeland.

J.H. Herselman,
voorzitter

mw. drs. T.L.C. van de Wijnckel,
directeur

Vergadering Algemeen Bestuur

Het algemeen bestuur
van Sabewa Zeeland

algemeen bestuur: 17 juni 2016
agendapunt:

bijlage :1
onderwerp : Voorstel tot vaststelling van de programmabegroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020

Terneuzen, 2 juni 2016

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

Bijgaand treft u de ontwerp programmabegroting 2017 aan. De programmabegroting gaat, conform artikel 2 lid 1 van de Financiële verordening Sabewa Zeeland, vergezeld van de meerjarenraming 2018-2020. Op grond van artikel 30 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland stelt het algemeen bestuur jaarlijks voor 1 juli de begroting vast.

Op 8 april 2016 is de ontwerp begroting toegestuurd aan de raden van de gemeenten respectievelijk de algemene vergadering van het waterschap met het verzoek voor 3 juni 2016 hun zienswijzen in te brengen. Door gemeente Tholen en het waterschap is een zienswijze ingediend. Allen stemmen in met de begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020. Met de ingediende zienswijzen met betrekking tot het in feite continu blijven optimaliseren van de organisatie en processen, maar vooral de kwaliteit van de gegevens bestanden, kunnen wij instemmen. Met het optimaliseren van de kwaliteit van de organisatie en het verbeteren van de processen is gestart met de evaluatie eind 2015. Aan de in de evaluatie vermelde punten zal blijvend aandacht aan worden gegeven. Monitoring van de voortgang vindt plaats door middel van de daarvoor bestemde rapportages. Aan de kwaliteit van de gegevensbestanden wordt dit jaar, maar ook komende jaren extra aandacht gegeven, zodat jaarlijks een volledige en tijdige heffing mogelijk is. Naast de verdere ontwikkeling van de ICT (gegevensbeheer) vanaf 2016, zal hiervoor mogelijk ook een gespecialiseerd extern bureau ingeschakeld worden om een check te doen op de volledigheid van de heffing.

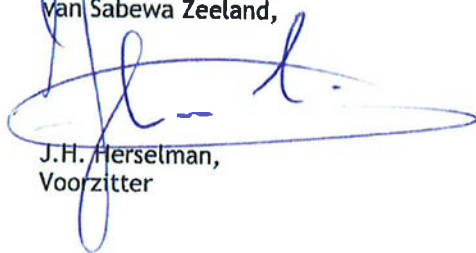
Ten aanzien van de zienswijze van de gemeente Tholen dat er vanaf 2018 op een oneigenlijke wijze ruimte gecreëerd wordt binnen de begroting merken wij het volgende op. De meerjarenraming voldoet aan de VZG-richtlijn. Dat er door enkele vrijvallende posten wat ruimte ontstaat is met het oog op de doorontwikkeling van Sabewa Zeeland positief te noemen. Hoe de invulling hiervan zal plaatsvinden is afhankelijk van de (organisatie) ontwikkelingen in 2016 en 2017. Daarnaast zijn veelal de loon- en prijsontwikkelingen hoger dan 0,5%. Als blijkt

dat bij de begroting 2018 de deelnemersbijdrage lager vastgesteld kan worden, zullen wij dit zeker doen.

Voorstel

Wij stellen u voor de programmabegroting 2017 en meerjarenraming 2018 - 2020 vast te stellen.

Het dagelijks bestuur
van Sabewa Zeeland,

J.H. Herselman,
Voorzitter

drs. P. van Strien,
Interim-directeur

Besluit

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 17 juni 2016

J.H. Herselman,
voorzitter

Drs. T.L.C. van de Wijnckel,
Directeur

Ontwerp

**Programmabegroting 2017
en meerjarenraming 2018-2020**

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Voorwoord	4
1.3 Bestuur	6
1.4 Leeswijzer	7
Beleidsbegroting	8
2. Programmaplan	8
2.1 Programma Waarderen	8
2.2 Programma Heffen	10
2.3 Programma Innen	12
2.4 Programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	14
3. Paragrafen	16
3.1 Algemeen	16
3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	16
3.3 Paragraaf financiering	17
3.4 Paragraaf bedrijfsvoering	18
4. Financiële begroting	20
4.1 Overzicht van baten en lasten	20
4.2 Overzicht van incidentele baten en lasten	20
4.3 Uitgangspunten begroting 2017-2020	21
4.4 Beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	22
4.5 EMU-saldo	23
4.6 De uiteenzetting van de financiële positie	24
5. Overzicht bijdragen deelnemende organisaties	26
6. Besluit	27

1. Inleiding

1.1 Voorwoord

Voor u ligt de programmabegroting 2017 en meerjarenraming 2018 t/m 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland. Deze programmabegroting is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Als kaders voor deze begroting en meerjarenraming hebben gediend de evaluatie 2015 en de door de Vereniging van Zeeuwse Gemeenten (VZG) vastgestelde richtlijn voor de jaren 2017 -2020.

Het toepassen van die richtlijn voor 2017 (-1,0%) zou leiden tot een te bezuinigen bedrag in 2017 van afgerond € 50.000,-. Aangezien het jaar 2015 positief wordt afgesloten, wordt voorgesteld hiervan € 50.000,- in te zetten in 2017 ter dekking van de in de begroting 2017 opgenomen incidentele lasten uit de evaluatie 2015. Dit betreft onder andere de € 25.000,- extra voor studie/opleidingen en de € 25.000,- voor het oplossen van knelpunten. Een extra bezuiniging zou in tegenstelling zijn met de vastgestelde uitkomsten van de evaluatie 2015, waarbij extra formatie en tijdelijk extra middelen beschikbaar gesteld zijn om Sabewa Zeeland in balans te brengen. Doordat deze incidentele lasten vanaf 2018 wegvallen, wordt verwacht zonder inzet van reserves te kunnen voldoen aan de nu, voor de jaren vanaf 2018, vastgestelde VZG-richtlijn.

De voorgestelde mutaties in de kostenramingen ten opzichte van de begroting 2016 na wijziging zijn niet beïnvloedbaar door Sabewa Zeeland. Noemenswaardige mutaties in dit verband zijn:

- salarisverhogingen als gevolg van periodieken en cao m.i.v. 2016 ad € 60.000,-;
- structurele doorwerking van kosten en opbrengsten uit de jaarrekening 2015 € 4.000,-
- lagere personeelskosten cf. de evaluatie 2015 € 55.000,-.

Per saldo is bovenstaande een plus van € 9.000,- ten opzichte van de begroting 2016 na wijziging.

Kerngegevens

Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland zijn:
Gemeente Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Sluis, Terneuzen, Tholen en het waterschap Scheldestromen.

Organisaties	Borsele	Goes	Kapelle	Tholen	R'waal	Hulst	Sluis	Terneuzen	W'schap	totaal
Aantal inwoners	22.161	37.213	12.642	25.418	22.255	27.372	23.641	54.658		
Objecten										
Woningen	10.161	18.449	5.540	11.448	8.989	13.294	17.995	28403		
Niet w oningen	1.659	2.406	595	1.326	1.277	1.504	2.569	2801		
Niet w oningen > 5 mln	24	26	6	9	6	6	5	47		
Agrarisch (Bouw)terrein	483	184	141	421	377	385	547	499		
Sluimerende objecten onbekend	127	451	51	83	73	159	323	348		
Totaal	12.454	21.516	6.333	13.287	10.722	15.348	21.439	32.098	-	133.197
Aanslagregels										
OZB eig. woning*	10.161	18.449	5.540	11.448	8.989	13.294	17.995	28.403		
OZB eig. niet-w oning	1.833	2.494	673	1.648	1.555	1.818	2.905	3.401		
OZB gebr. n-w oning	1.632	2.034	587	1.246	1.434	1.533	2.987	2.979		
Afvalstoffenheffing	10.174	18.102	5.372	11.632	9.110	13.457	14.940	26.911		
Afvalstoffen-diftar			5.372							
Korting afval scheiden			139							
Reinigingsrechten	235					308				
Rioolheffing eigenaar	10.003	19.136		10.921	9.918					
Rioolheffing gebruiker	10.285	19.632	5.790	11.016	9.286	14274	17.039	30.531		
Hondenbelasting	2.052		995	2.171	1.616	2.436	2.322	4.685		
Toeristenbelasting		47			16	-	697	39		
Forensenbelasting	129	213	83	220	23	262	2.554	244		
Reclamebelasting		360				-	178			
Havengeld/Liggeld					521	-				
Precario	1	161				-	1.066			
BIZ								156		
gebruikers (zh,vh, io)						-			349.943	
Bedrijven (vrl)						-			14.438	
Bedrijven (def)						-			14.548	
Eigenaren						-			313.811	
Retributie's (-)										
Totaal	46.505	80.628	24.551	50.302	42.468	47.382	62.683	97.349	692.740	1.144.608

Exploitatiebudget € 1.623.100,-

Personeelslasten € 3.166.177,-

Aantal formatie-eenheden 44,42 (fte's) per 1 januari 2017

De kosten worden als volgt over de deelnemers verdeeld:

Programma Waarden - op basis van het aantal objecten

Programma Heffen - op basis van het aantal aanslagregels*

Programma Innen - op basis van het aantal aanslagregels**

*Specifieke kosten voor bepaalde belastingen/heffingen worden verdeeld over de betreffende deelnemers.

**Opbrengsten van invordering worden verdeeld via een aparte verdeelsleutel, zie hiervoor de toelichting bij het programma.

1.3 Bestuur

Aan het hoofd van Sabewa Zeeland staat een algemeen bestuur, bestaande uit zoveel leden als er deelnemers zijn, waaronder de voorzitter.

Het dagelijks bestuur van het waterschap en elk van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten wijst uit zijn midden één lid aan en voor elk aangewezen lid een plaatsvervanger die dat lid bij verhindering vervangt.

Algemeen bestuur:

Gemeente Borsele:	dhr. drs. A.M.A. Schenk
Gemeente Goes:	mw. drs. G.L. Meeuwisse
Gemeente Hulst:	dhr. A.A.V. Totté
Gemeente Kapelle:	dhr. J.H. Herselman
Gemeente Reimerswaal:	dhr. J.J.L. de Kunder
Gemeente Sluis:	dhr. J. Werkman
Gemeente Terneuzen:	dhr. drs. F.O. van Hulle
Gemeente Tholen:	dhr. drs. P.W.J. Hoek
Waterschap Scheldestromen:	dhr. ing. D.K.E. Steijaert

Dagelijks Bestuur:

Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden, waaronder een voorzitter. De samenstelling van het dagelijks bestuur is als volgt:

- a. één lid namens het waterschap;
- b. twee leden namens de gemeenten.

De voorzitter en de overige leden van het dagelijks bestuur worden door en uit het midden van het algemeen bestuur gekozen.

Leden:

Gemeente Kapelle:	dhr. J.H. Herselman (voorzitter)
Gemeente Hulst:	dhr. A.A.V. Totté
Waterschap Scheldestromen:	dhr. ing. D.K.E. Steijaert

Adresgegevens : Sabewa Zeeland
Bezoekadres : Kennedylaan 1
Postbus 1155
4538 AE Terneuzen

Telefoon : 088-9995800
E-mail : info@Sabewazeeland.nl
Website : www.Sabewazeeland.nl

1.4 Leeswijzer

De begroting is opgebouwd op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting.

De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

Het programmaplan bevat de te realiseren programma's en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. Het programmaplan bevat per programma:

- De doelstelling van het programma
- Het bestaande beleid
- De trends en knelpunten
- Wat willen we bereiken
- Wat gaan we daarvoor doen
- Wat mag het kosten

Op basis van de programma's stelt het algemeen bestuur de uitvoeringswijze vast. Door het vaststellen van het programmaplan, als onderdeel van de begroting, verleent het algemeen bestuur autorisatie tot het verkrijgen van baten en het maken van kosten. In de programma's zijn de baten en lasten opgenomen, waaronder die van de bedrijfsvoering en de dienstverlenende organisaties (gemeente Terneuzen en het waterschap Scheldestromen). Een specificatie hiervan is opgenomen in hoofdstuk 3 Bedrijfsvoering.

In het tweede deel van de beleidsbegroting wordt ingegaan op de volgende paragrafen:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Financiering
- Bedrijfsvoering

De paragrafen lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid zijn niet van toepassing voor Sabewa Zeeland.

De financiële begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het overzicht van baten en lasten en toelichting;
- De uiteenzetting van de financiële positie en toelichting.

Beleidsbegroting

2. Programmaplan

2.1 Programma Waarderen

Doelstelling

Uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken.

Bestaand beleid

Wet waardering onroerende zaken en Waarderingsinstructie.

Trends en knelpunten

Jaarlijks, via modelmatige waardering komen tot waardebepaling van alle onroerende zaken conform de Wet Woz. Tevens hierbij gebruik maken van de nieuwste landelijke taxatiemodellen (TIOX). De invoering van de Basisregistraties adressen en gebouwen (BAG) in relatie tot de uitvoering van de Wet WOZ is een belangrijk aandachtspunt voor het WOZ-proces (invoering verplichte BAG-WOZ koppeling). Begin 2017 dienen alle gemeenten aangesloten te zijn op de Landelijke voorziening WOZ (hierna LV-WOZ). Knelpunten welke zich voor kunnen doen zijn afstemmingsproblemen en koppelingen met de opdrachtgevers.

Wat willen we bereiken

Het binnen de wettelijk vastgestelde termijn van 8 weken afgeven van de Woz-beschikking (aanslagbiljet) en het conform planning opleggen van (overige) belastingaanslagen. Daarnaast dient voldaan te worden aan de door de Waarderingskamer vastgestelde normen en criteria. Een bijzonder aandachtspunt is daarbij het vorm geven aan de periodieke controle van primaire en secundaire objectkenmerken. Hiervoor dient jaarlijks minimaal 20% van alle objecten te worden gecontroleerd. De tijdige afwikkeling van de bezwaarschriften is hierbij ook een bijzonder aandachtspunt.

Wat gaan we daarvoor doen

Procesmatig de marktanalyse van woningen en niet-woningen verwerken voor de onderbouwing en uitvoering van de jaarlijkse waardebepaling. Op basis van de door de gemeenten verstrekte bouwvergunningen de mutaties als gevolg van nieuw- en verbouw taxeren voor een correcte waardebepaling. Adviseren van het team Heffen t.b.v. bezwaren tegen de WOZ-beschikkingen. De Koppeling tussen de BAG-gegevens en WOZ-gegevens na aansluiting op de LV WOZ actueel houden.

Wat mag het kosten

Lasten en baten

Lasten programma Waarderen	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
vergoeding proceskosten	112.812	90.000	90.000	90.000	90.000	90.000
Kadasterkosten	4.791	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Waardering specifieke objecten	30.775	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000
Cyclorama's en obliekfoto's	63.000	174.600	174.600	174.600	174.600	174.600
Overige kosten Waarderen	20.755					
aandeel personeelslasten	1.212.321	1.246.008	1.240.810	1.220.177	1.220.244	1.220.309
aandeel automatisering	259.437	185.458	201.374	201.374	201.374	201.374
aandeel interne dienstverlening	265.671	217.218	240.600	240.599	240.599	240.599
onvoorzien		4.149	4.138	4.138	4.138	4.138
Totaal	1.969.562	1.962.433	1.996.521	1.975.888	1.975.955	1.976.020

Toelichting:

Diverse kosten Waarderen

De kosten bestaan uit een raming voor het waarderen van bijzondere objecten waarvoor bij Sabewa de specifieke kennis (nog) niet aanwezig is, de cyclorama's en de vergoeding van proceskosten inzake WOZ-bezwaren. De vergoedingen voor proceskosten is gelijk gehouden aan de raming voor 2016, ondanks dat deze jaarlijks een stijgende lijn blijft vertonen.

Verdeling over deelnemers	aantal objecten	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Borsele	12.454	185.442	184.219	186.676	184.747	184.753	184.759
Goes	21.516	317.754	315.115	322.508	319.175	319.186	319.197
Hulst	15.348	226.266	226.179	230.055	227.677	227.685	227.693
Kapelle	6.333	93.745	93.424	94.927	93.946	93.949	93.952
Reimerswaal	10.722	158.579	157.668	160.715	159.054	159.059	159.064
Sluis	21.439	312.627	313.240	321.354	318.033	318.044	318.054
Terneuzen	32.098	479.305	476.030	481.125	476.152	476.168	476.184
Tholen waterschap	13.287	195.844	196.558	199.162	197.104	197.110	197.117
Totaal	133.197	1.969.562	1.962.433	1.996.521	1.975.888	1.975.955	1.976.020

Toelichting:

De kosten van het programma Waarderen worden verdeeld over de gemeentelijke deelnemers op basis van het aantal WOZ objecten per 1-1-2016. Het programma is voor het waterschap niet van belang. De kosten van door derden verstrekte gegevens met betrekking tot de WOZ waarde die voor het waterschap van belang zijn worden rechtstreeks door het waterschap betaald. Om het werkproces Waarderen goed uit te voeren, wordt gebruik gemaakt van cyclorama's. Ook de deelnemende gemeenten in Sabewa Zeeland kunnen deze cyclorama's gebruiken ten behoeve van hun eigen werkprocessen.

Prestaties(indicatoren)	Norm
Het binnen de wettelijke termijn (28-02-2017) afgeven van een WOZ-beschikking	95%
Bezwaar en beroepsafschriften afwikkelen binnen de gestelde wettelijke termijn (31-12-2017)	100%

2.2 Programma Heffen

Doelstelling

Op basis van de door de deelnemers vastgestelde belastingverordeningen uitvoering geven aan de belastingheffing.

Bestaand beleid

Binnen de wettelijke mogelijkheden zoals de Gemeente- en Waterschapswet, Algemene wet inzake rijksbelastingen en diverse beleidsregels zorgdragen voor een tijdige verzending van de aanslagen. Vanaf 2014 vindt de aanslagoplegging plaats vanuit 1 applicatie. Over de data van verzenden van de belastingaanslagen 2017 worden eind 2016 nadere afspraken gemaakt.

Trends en knelpunten

De diversiteit in de bestaande belastingverordeningen van de deelnemende gemeenten is een knelpunt. Waar het kan, wordt gestreefd naar uniformiteit. Sabewa Zeeland kan deelnemers adviseren over een efficiënte inrichting van belastingverordeningen en heffingsgrondslagen.

Wat willen we bereiken

Tijdige aanslagoplegging gecombineerd met de Woz-beschikking. Het percentage te verzenden aanslagen in de eerste ronde dient minimaal 95% van de daarvoor in aanmerking komende heffingen te zijn. Streven naar uniformiteit - zoals harmonisatie van betalingstermijnen - zonder de beleidsvrijheid van de gemeenten aan te tasten.

Wat gaan we daarvoor doen

Het procesmatig inrichten van de belastingadministratie, controle van de bestanden, waaronder maandelijks verwerken kadastrale mutaties, bouwvergunningen, waterverbruiken, periodiek verwerken van de bevolkingsmutaties.

Wat mag het kosten

Lasten en baten

Lasten programma Heffen	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
controle hondenbelasting	18.442	19.000	19.000	19.000	19.000	19.000
controle toeristenbelasting	25.787	27.000	26.000	26.000	26.000	26.000
controle reclame belasting	8.701	8.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Bijdrage BRP	11.000		11.000	11.000	11.000	11.000
aandeel personeelslasten	1.033.018	1.060.002	1.082.153	1.066.595	1.066.645	1.066.695
aandeel automatisering	219.948	157.230	151.846	151.846	151.846	151.846
aandeel int. dienstverlening	225.232	184.156	181.425	181.425	181.425	181.425
onvoorzien		3.155	3.399	3.399	3.399	3.399
Totaal	1.542.128	1.458.543	1.483.823	1.468.265	1.468.315	1.468.364

Toelichting:

Directe kosten Heffen

Hieronder zijn de kosten geraamd van de controles voor honden- en toeristen- en reclamebelasting en de bijdrage voor de basisregistratie personen (BRP).

Totaal kosten per deelnemer	aanslagregels	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Borsele	46.505	65.378	61.719	61.393	60.761	60.763	60.765
Goes	80.628	87.997	83.207	109.241	108.145	108.149	108.152
Hulst	47.382	64.989	61.750	62.889	62.245	62.247	62.249
Kapelle	24.551	26.530	25.320	32.469	32.135	32.136	32.137
Reimerswaal	42.468	65.733	62.827	57.050	56.473	56.475	56.477
Sluis	62.683	107.278	103.348	105.480	104.628	104.631	104.634
Terneuzen	97.349	129.708	122.413	123.607	122.283	122.288	122.292
Tholen	50.302	69.298	65.560	66.336	65.653	65.655	65.657
waterschap	692.740	925.217	872.400	865.358	855.942	855.972	856.002
Totaal	1.144.608	1.542.128	1.458.543	1.483.823	1.468.265	1.468.315	1.468.364

Toelichting:

De controlekosten worden eerst toegerekend aan die deelnemers waarvoor ze verricht worden, de resterende kosten van het programma Heffen worden verdeeld over de deelnemers op basis van het aantal aanslagregels per organisatie.

Prestaties(indicatoren)	Norm
Aanslagen juist, volledig en tijdig opleggen	95%
Verzoek, bezwaar en beroepsafschriften afwickelen binnen de gestelde wettelijke termijn	100%

2.3 Programma Innen

Doelstelling

Zorg dragen voor tijdige inning van belastingschulden en afdoening van kwijtscheldingsverzoeken en -beroepen.

Bestaand beleid

Uitvoering bepalingen Gemeente- en Waterschapswet en de Invorderingswet 1990.

Nastreven uitbreiding automatische incasso, verkorten termijn voor reacties op de mail en versnellen van afdoeningstermijnen voor bezwaren, verzoeken en beroepen.

Trends en knelpunten

Trends: toename van het aantal verzoeken voor schuldsanering, betalingsregelingen en kwijtscheldingen. Onder andere doordat de groep burgers die een beroep doet op kwijtschelding is uitgebreid met ondernemers en eigen woningbezitters. Daarnaast is er een toename van het aantal faillissementen. Het aantal storneringen en dwanginvorderingsacties neemt toe doordat steeds meer burgers financiële problemen hebben.

Knelpunten:

- Voor de betalingsverwerking is er sprake van een piekmoment na de eerste en tweede vervalddag waardoor na dit moment een achterstand in de betalingsverwerking ontstaat. Door de toename van het aantal burgers met betalingsproblemen zullen er meer storneringen komen en dit heeft ook negatieve gevolgen voor de continuïteit van de betalingsverwerking.
- De verwerking en afdoening van de grote stroom kwijtscheldingsverzoeken die na de aanslagoplegging in februari op gang komt duurt gemiddeld enkele maanden. Vanuit de deelnemers komt het verzoek om deze afdoeningstermijn aanzienlijk te verkorten in het belang van de burgers.

Wat willen we bereiken:

- Een kortere afdoeningstermijn voor de bezwaren, kwijtscheldingsverzoeken en -beroepen;
- Geringe achterstanden bij de verwerking van de betalingen;
- Een gestroomlijnd en goed doordacht invorderingsproces;

Wat gaan we daarvoor doen

De processen van Innen (Betalingsverwerking, Invordering, Kwijtschelding) worden in 2016 beoordeeld op efficiency tijdens een lean-project. De verwachting is dat de processen hierdoor efficiënter worden zodat afdoeningstermijnen worden verkort en achterstanden worden beperkt.

De dagafschriften zullen dagelijks worden ingelezen en de uitval van betalingen die hierbij ontstaat zal dagelijks worden verwerkt.

Voor de invordering zal het debiteurenbestand worden onderverdeeld zodat voor de verschillende debiteuren (notoire wanbetaler of eenmalige slechte betaler met nette betaalhistorie) gepaste acties genomen kunnen worden en er zal meer gewerkt gaan worden met loonbeslagen. Maandelijks en binnen 10 werkdagen na de laatste vervaltermijn zullen aanmaningen worden verzonden. Daarnaast zullen binnen 14 dagen volgend op de vervaldatum van de aanmaningen dwangbevelen worden verstuurd en daarna zullen hernieuwde bevelen en beslagen worden uitgevoerd.

Voor de kwijtschelding zullen de werkzaamheden efficiënter worden opgepakt zodat de afdoeningstermijnen korter worden.

Wat mag het kosten

Lasten en baten

Lasten programma Innen		rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Kosten geldverkeer		94.490	120.000	110.000	110.000	110.000	110.000
Lidmaatschappen		2.667	5.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Rente		406					
opbrengst onderhoud en diensten voor derden		56.960-	28.000-	50.000-	50.000-	50.000-	50.000-
aandeel personeelslasten		844.931	857.782	843.213	778.563	778.604	778.646
aandeel automatisering		128.549	137.312	126.780	126.780	126.780	126.780
aandeel interne dienstverlening		131.638	160.827	151.476	151.476	151.476	151.476
onvoorzien			2.696	2.463	2.463	2.463	2.463
Subtotaal		1.145.721	1.255.616	1.193.932	1.129.282	1.129.324	1.129.365
af: opbrengst invorderingskosten		1.267.421-	500.000-	500.000-	500.000-	500.000-	500.000-
<i>gemeenten</i>	19,27%	244.232-	96.350-	96.350-	96.350-	96.350-	96.350-
<i>waterschap</i>	80,73%	1.023.189-	403.650-	403.650-	403.650-	403.650-	403.650-
Totaal	100%	121.700-	755.616	693.932	629.282	629.324	629.365

Toelichting:

De lasten bestaan uit een bedrag voor kosten geldverkeer (bankkosten inzake acceptgiro's, incasso's etc.) en het abonnement bij het Inlichtingenbureau ten behoeve van de automatische kwijtscheldingen.

Directe opbrengsten Innen:

De raming bestaat uit een bedrag voor invorderingsopbrengsten van € 500.000,- en € 50.000,- voor uitvoering van werkzaamheden (o.a. kwijtscheldingsbeleid) voor gemeenten in Zeeland die niet aan de gemeenschappelijke regeling SaBeWa Zeeland deelnemen.

Verdeling over deelnemers	aantal aanslagreg.	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
Borsele	46.505	25.442	45.925	42.209	39.582	39.584	39.586
Goes	80.628	39.789	56.725	73.102	68.548	68.551	68.554
Hulst	47.382	21.656	41.445	38.974	36.298	36.299	36.301
Kapelle	24.551	15.507	18.776	23.359	21.972	21.973	21.974
Reimerswaal	42.468	12.598	40.464	32.798	30.399	30.401	30.402
Sluis	62.683	30.308	51.161	48.784	45.244	45.246	45.248
Terneuzen	97.349	26.769	77.695	71.594	66.096	66.099	66.103
Tholen	50.302	22.392	47.179	44.170	41.328	41.330	41.332
Totaal gemeenten	451.868	194.461	379.368	374.990	349.468	349.484	349.500
waterschap	692.740	316.161-	376.248	318.942	279.814	279.840	279.865
Totaal	1.144.608	121.700-	755.616	693.932	629.282	629.324	629.365

Met uitzondering van de invorderingsopbrengsten het saldo van dit programma verdeelt op basis van het aantal aanslagregels. Voor de opbrengst invorderingskosten is een procentuele verdeling vastgesteld.

Prestaties(indicatoren)	Norm
Kwijtscheldingsverzoeken afhandelen binnen de gestelde termijn (leidraad)	95%
Bezwaar en beroepsschriften afhandelen binnen de gestelde termijn	95%
% openstaande posten dienstjaar t.o.v. opgelegde aanslagen dienstjaar	max. 2%

2.4 Programma Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Doelstelling

Op dit programma worden de bijdragen van de deelnemers geraamd en eventuele andere algemene kosten en opbrengsten die niet op de programma's zijn begroot.

Bestaand beleid

Uitvoering geven aan de VZG-richtlijn voor de begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020. Voor 2017 bestaat de richtlijn uit een inflatiecorrectie van 1,00% en een bezuiniging van -2%. Vanaf 2018 is de (voorlopige) inflatiecorrectie 0,5% en zijn er geen bezuinigingen opgenomen.

Trends en knelpunten

De voorlopig inflatiecorrectie ad 0,5% voor de jaren vanaf 2018 en de lagere personeelslasten als gevolg van en vervallen van 1 tijdelijke fte en de extra kosten voor studie en knelpunten (vastgesteld bij Evaluatie 2015) zijn hier opgenomen als nog in te vullen ruimte binnen de richtlijnen van de VZG.

Wat willen we bereiken

Het binnen de kaders van het gestelde kwaliteitsniveau voldoen aan de gestelde eisen ten aanzien van de kostenontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen

Wat mag het kosten

Lasten en baten

Programma algemene dekkingsmiddelen	rekening 2015	begroting 2016	begroting 2017	begroting 2018	begroting 2019	begroting 2020
lasten						
aandeel personeelslasten	100.249	103.000	65.000	65.000	65.000	65.000
niet verrekenbare BTW	63.995	55.000		72.000	93.000	114.000
ruimte / tekort inh van VZG richtlijn						
subtotaal lasten	164.244	158.000	65.000	137.000	158.000	179.000
Baten						
personeelsbaten	100.249-	103.000-				
Overige bijdragen	60.000-					
Bijdragen van deelnemers expl.	5.017.420-	4.231.593-	4.189.277-	4.210.435-	4.231.593-	4.252.750-
subtotaal baten	5.177.669-	4.334.593-	4.189.277-	4.210.435-	4.231.593-	4.252.750-
Totaal	5.013.425-	4.176.593-	4.124.277-	4.073.435-	4.073.593-	4.073.750-

Ruimte / tekort in het kader van de VZG-richtlijn

In de evaluatie 2015 is een tijdelijke formatieplaats opgenomen voor de jaren 2016 en 2017 en daarnaast extra budget voor studie en oplossen knelpunten (zie paragraaf 4.2 Incidentele baten en lasten). Passend binnen de VZG-richtlijnen zijn de hierdoor vanaf 2018 vrijkomende middelen en de voorlopige toegestane inflatiecorrectie van 0,5% op deze post geraamd.

Bijdragen van deelnemers

Per saldo is de inflatie- en bezuinigingrichtlijn van de VZG voor 2017 -1% ten opzichte van 2016, voor de volgende jaren bedraagt de voorlopige inflatiecorrectie 0,5% en is geen bezuinigingsrichtlijn meer opgenomen. Voor 2017 betekent dit een lagere bijdrage van de deelnemers van € 42.316,- en de daarop volgende jaren een jaarlijkse stijging van € 21.158,-. Om in 2017 aan de VZG-richtlijn te kunnen voldoen is gebruik gemaakt van de algemene reserve tot een bedrag van € 50.000,-. Dit ter dekking van de eerder genoemde incidentele lasten zoals opgenomen in de evaluatie 2015. Voor de

jaren 2018-2020 is geen inzet van de algemene reserve noodzakelijk om aan de VZG-richtlijn te kunnen voldoen.

3. Paragrafen

3.1 Algemeen

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is het ook voor de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland verplicht, voor zover van toepassing, de paragrafen op te stellen.

De paragrafen lokale heffingen, onderhoud kapitaal goederen, verbonden partijen en grondbeleid zijn niet van toepassing voor deze gemeenschappelijke regeling.

3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en de mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Weerstandscapaciteit

In de weerstandscapaciteit worden alleen die middelen opgenomen die in een begrotingsjaar en de daarop volgende begrotingsjaren vrij aanwendbaar zijn zonder dat dit effect heeft op de gewenste kernactiviteit van de organisatie. Sabewa Zeeland heeft geen vrij aanwendbare middelen en derhalve ook geen weerstandscapaciteit. De algemene reserve, gevormd uit het batig slot van de jaarrekening 2015, is bestemd voor incidentele kosten onder andere op het gebied van de kwaliteit gegevensbestanden.

Risico's

De voor het weerstandsvermogen relevante risico's zijn die risico's waarvoor geen maatregelen (bijvoorbeeld verzekering of voorziening) zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie met de financiële positie.

Door onvoorziene omstandigheden kunnen nog extra kosten op Sabewa Zeeland afkomen. In het bijzonder worden genoemd kosten van juridische procedures, inzet van extra personeel of deskundigenadvies.

Risicomanagement

Maatregelen worden getroffen om de risico's zo beperkt mogelijk te houden. Eén van die maatregelen is te komen tot het verbeteren van de processen waarden, heffen en innen. In 2015 is gestart met het LEAN maken van deze processen. Het toepassen van de LEAN methode in de processen zal in 2016 afgerond worden.

Kengetallen

Op 15 mei 2015 is er een wijziging in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) doorgevoerd. Het betreft de invoering van een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen. Het gaat om de kengetallen voor netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, belastingcapaciteit en grondexploitatie. De kengetallen van de belastingcapaciteit en grondexploitatie zijn niet van toepassing voor Sabewa Zeeland. De kengetallen moeten inzicht geven in de financiële positie van Sabewa Zeeland en de mogelijkheid bieden tot vergelijking met anderen.

Kengetallen begroting 2017			
kengetal	jaarrekening 2015	begroting 2016	begroting 2017
Netto schuldquote	-4%	-5%	-4%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-4%	-5%	-4%
Solvabiliteitsratio	2%	3%	2%
Structurele exploitatieruimte	1%	0%	-1%

Kengetal: Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de Sabewa Zeeland ten opzichte van de eigen middelen. Geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie.

Kengetal: Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op deze wijze wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat het betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Kengetal: Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Bij dit kengetal moet wel de kanttekening gemaakt worden dat gemeenschappelijke regelingen beperkt zijn in het vormen van (permanente) reserves.

Kengetal: Structurele exploitatie ruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte men heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten en baten. De structurele exploitatie ruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

3.3 Paragraaf financiering

Belastingrekening

Binnen Sabewa Zeeland is vanaf 2014 sprake van één belastingrekening voor de deelnemende organisaties.

Rekening-courant

Sabewa Zeeland heeft een rekening courantovereenkomst bij de BNG tot maximaal de toegestane kasgeldlimiet, zijnde 8,2% van het begrotingstotaal (kasgeldlimiet 2017 € 350.000,-).

Financieringsportefeuille

Sabewa Zeeland heeft geen leningenportefeuille. Voor 2017 en volgende jaren is het ook niet noodzakelijk leningen met een looptijd van 1 jaar of langer af te sluiten.

3.4 Paragraaf bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering wordt gekenmerkt door een efficiënte inrichting van de organisatie. De organisatie is alleen gericht op uitvoering van de programma's Waarderen, Heffen en Innen. Het beleid met betrekking tot belastingtarieven e.d. wordt door de betreffende organisaties opgesteld.

De efficiënte inrichting komt onder andere tot uitdrukking in het organogram van de organisatie. Kenmerkend is de platte organisatie van de gemeenschappelijke regeling. Naast de directeur zijn er teamleiders en geen andere leidinggevenden.

De programma's Waarderen, Heffen en Innen worden op een zo doelmatig mogelijke wijze uitgevoerd waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van digitale informatievoorziening.

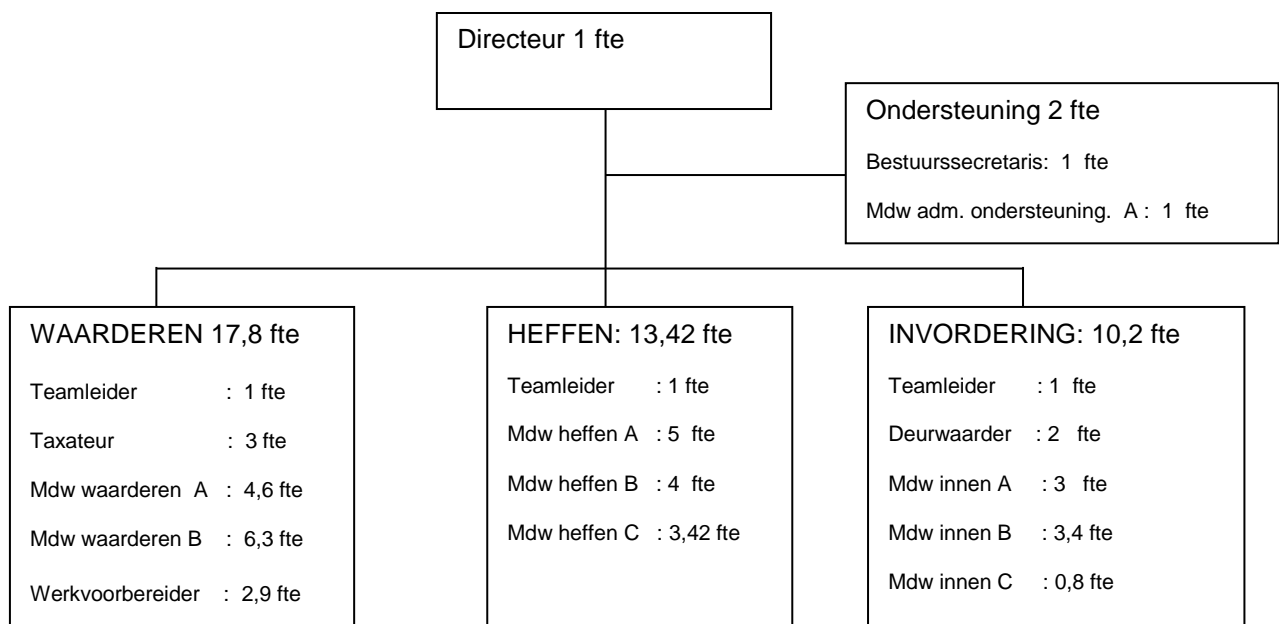
Bij de evaluatie van de organisatie in 2015 is de organisatie efficiënter ingedeeld en is er een vaste personeelsuitbreiding toegestaan van 2,6 fte.

Het adequaat besturen en managen van een organisatie vraagt om een goede planning en control. Hieronder wordt verstaan het gehele besturings- en managementinstrumentarium waarmee binnen een organisatie zowel de planningsfunctie als de controlefunctie optimaal kan worden uitgevoerd. Om dit te kunnen bereiken zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten.

De kosten van bedrijfsvoering worden verdeeld over de programma's Waarderen, Heffen en Innen naar rato van het aantal fte's die rechtstreeks worden toegerekend aan die programma's.

Formatie

Het aantal formatieplaatsen bedraagt 44,42 fte. Evenals in 2016 (op basis van de evaluatie) voor 2017 nog aangevuld met 1 tijdelijke medewerker Innen C.

Arbeidsomstandigheden

Voor de arbeidsomstandigheden is aansluiting gezocht bij de door de gemeente Terneuzen ingehuurd arbodienst.

Ziekteverzuim

Hierbij wordt in eerste aanleg aangesloten bij de dienstverlening van de gemeente Terneuzen.

Afname diensten

De personeels- en salarisadministratie wordt vanaf 2013 uitgevoerd door de gemeente Terneuzen. De dienstverlening op het gebied van huisvesting, (kantoor)automatisering, planning en controlwerkzaamheden en facilitaire zaken wordt geleverd door het waterschap. Hiervoor zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten.

Informatisering/automatisering

Diensten op het gebied van de informatisering en automatisering worden via een dienstverleningsovereenkomst afgenomen van het waterschap.

Planning en Control

Het Treasurystatuut en de Financiële verordening en Controleverordening op grond van resp. artikel 212 en 213 van de Gemeentewet zijn in 2012 en 2013 door het bestuur vastgesteld. Er zijn met (een aantal van) de in de gemeenschappelijke regeling deelnemende organisaties dvo's afgesloten waarbij o.a. afspraken zijn gemaakt over de frequentie en de vorm van de tussentijdse rapportages.

Communicatie

Voor de aanslagoplegging 2017 zal via de daartoe aangewezen kanalen de nodige extra aandacht worden gegeven aan de gemeenschappelijke regeling. De communicatie vindt plaats met ondersteuning van de gemeente Terneuzen.

Huisvesting

De gemeenschappelijke regeling is gehuisvest in het waterschapskantoor te Terneuzen. Facilitaire ondersteuning en ondersteuning op het gebied van (kantoor)automatisering vindt plaats door het waterschap.

Bedrijfshulpverlening

Aangesloten wordt bij de in het kantoor Terneuzen van het waterschap aanwezige bhv-dienst.

4. Financiële begroting

4.1 Overzicht van baten en lasten

Programma (bedragen x € 1.000)	rekening 2015			begroting 2016			begroting 2017		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1 Waarderen	1.970		-1.970	1.962		-1.962	1.997		-1.997
2 Heffen	1.542		-1.542	1.459		-1.459	1.484		-1.484
3 Innen	1.203	1.324	121	1.284	528	-756	1.243	550	-693
4 Algemene dekkingsmiddelen	164	5.178	5.014	158	4.335	4.177	65	4.189	4.124
Totaal saldo baten en lasten	4.879	6.502	1.624	4.863	4.863	-	4.789	4.739	50-
beoogde toev oegingen en onttrekkingen reserv es	1.360		-1.360					50	50
totaal saldo van baten en lasten en mutaties reserv es	6.239	6.502	264	4.863	4.863	-	4.789	4.789	-
gerealiseerd resultaat			264						
geraamd resultaat						-			-

4.2 Overzicht van incidentele baten en lasten

Onder incidentele baten en lasten worden verstaan baten en lasten die zich niet langer dan drie jaar voordoen. Voor 2017 betreffen dit nog diverse personeelskosten welke voortvloeien uit de evaluatie 2015. Voor de jaren vanaf 2017 zijn geen incidentele baten en lasten opgenomen.

Omschrijving	Begroting 2017 €	meerjarenraming		
		2018 €	2019 €	2020 €
Lasten				
Studie / opleiding	25.000,-			
Knelpunten personeelsformatie	25.000,-			
1 tijdelijk medw. innen C	50.000,-			
Totaal lasten	100.000,-	-	-	-
Baten				
Onttrekking algemene reserve 2017	50.000,-	-	-	-
Saldo incidentele baten en lasten	50.000,-	-	-	-

4.3 Uitgangspunten begroting 2017-2020

Bij het opstellen van de begroting zijn de volgende uitgangspunten ten aanzien van de structurele lasten gehanteerd.

Personeelslasten

Voor de personeelslasten is rekening gehouden met de laatst bekende gegevens uit de gemeentelijke CAO en met de afspraken uit het sociaal statuut over garantiesalarissen van medewerkers. Deze garanties bedragen in totaal ca. € 98.000,-. Voor studie en cursussen wordt structureel 1,0% van de loonsom geraamd. Op basis van de evaluatie is voor studie/opleidingen in 2016 en 2017 € 25.000,- extra geraamd. Voor 2017 en latere jaren is voor de salariscomponent vooralsnog rekening gehouden met de werkelijke salariskosten 2016 (incl. periodieken en garanties) en de nieuw afgesloten CAO voor 2016/2017. Dit resulteert in een loonkosten stijging van 2,66% (€ 60.000,-). Hier tegenover staat het vervallen van de kosten van detachering van 1 medewerker ad € 55.000,-. Voor het oplossen van knelpunten is in 2017 (evenals 2016) nog € 25.000,- geraamd. Dit op basis van de evaluatie 2015.

Op 21 januari 2016 heeft het DB besloten de in de rechtspositie van de gemeente Terneuzen opgenomen regeling Generatiepact impliciet te volgen en de hieruit bespaarde loonkosten in te zetten voor het oplossen van hierdoor mogelijk ontstane knelpunten.

Onder de personeelslasten waren, ten met 2016, de kosten van bovenformatief geplaatst personeel opgenomen. Deze kosten werden –conform afspraak- gedeclareerd bij het waterschap en de gemeenten Borsele, Goes, Kapelle en Tholen (zie ook personeelsbaten).

Structurele kosten en opbrengsten uit de jaarrekening 2015 die doorwerken naar volgende jaren

	Structurele doorwerking jaarrekening 2015	
1	hogere kosten antwoordnummer, haal- en brengservice, telefoon, abonnementen en overige diensten door derden	€ 10.000,00
2	hogere kosten ivm bijdrage BRP	€ 11.000,00
3	lagere kosten geldverkeer (BNG)	€ -10.000,00
4	hogere kosten inlichtingenbureau	€ 5.000,00
5	niet verrekenbare BTW tlv waterschap	€ 10.000,00
	sub totaal kosten	€ 26.000,00
6	hogere opbrengsten behandeling kwijtscheldingen voor niet deelnemers	€ -22.000,00
	sub totaal opbrengsten	€ -22.000,00
	totaal	€ 4.000,00

Automatisering

Voor automatisering wordt, naast een bedrag voor huur/leasing telefoonapparatuur en het bijhouden (zowel technisch als qua opmaak) van de website een bedrag geraamd van € 350.000 voor huur / leasing van belasting- en waarderingapplicaties. Voor de dienstverlening vanuit het waterschap (zie voorts onder kosten interne dienstverlening) wordt een bedrag geraamd van € 100.000,- bestaande uit:

- Kantoorautomatisering € 60.000,-
- Systeembeheer € 40.000,-

Diverse kosten interne dienstverlening

Hiertoe behoren kosten van druk- en bindwerk, enveloppen, porti, huur etc. Ook de kosten van de dienstverlening door de gemeente Terneuzen en het waterschap zijn onder deze kosten geraamd.

- dvo personeelszaken € 45.000,-
- dvo financiën € 40.000,-
- dvo facilitaire zaken € 20.000,-
- dvo communicatie € 10.000,-
- huur kantoor € 100.000,-

Voor de dienstverleningsovereenkomsten wordt uitgegaan van een inschatting van de te verrichten werkzaamheden voor Sabewa Zeeland. Hieraan liggen (globale) berekeningen ten grondslag, maar op dit moment is nog niet geheel duidelijk in welke mate de dienstverlening wordt gevraagd c.q. wordt verleend. Evaluatie van deze dvo's zal nog plaatsvinden. Overigens zien zowel de gemeente Terneuzen als het waterschap het als hun opdracht om de kosten zoveel mogelijk te beperken.

Dienstverlening personeelszaken door gemeente Terneuzen

De dienstverlening bestaat uit het voeren van de personeels- en salarisadministratie voor Sabewa Zeeland, werkzaamheden t.b.v. medezeggenschap, advisering met betrekking tot arbo e.d., beleidsontwikkeling en advies/consulent werkzaamheden. De raming bedraagt € 45.000,-.

Dienstverlening financiën door het waterschap Scheldestromen

Voor de dienstverlening op het gebied van financiën, onder andere het opmaken van de begroting, jaarverslag- en rekening en bestuursrapportages en de financiële administratie wordt een bedrag geraamd van € 40.000,-.

Dienstverlening facilitaire zaken door het waterschap Scheldestromen

Een belangrijk deel van de posten die onder facilitaire zaken vallen, zijn begrepen in de af te sluiten huurovereenkomst door het waterschap Scheldestromen met Sabewa Zeeland, zoals onder andere inrichtingscomponenten, meubilair, verbruik van water en energie, archiefruimte, schoonmaak, receptie, beveiliging etc.

In de dienstverlening is onder andere begrepen het gebruik van bedrijfsauto's door de deurwaarders van Sabewa. In totaal wordt voor de dienstverlening een bedrag van € 20.000,- geraamd.

Dienstverlening communicatie

Voor specifieke communicatie over de werkzaamheden en activiteiten van Sabewa Zeeland, zowel digitaal als op papier wordt een bedrag van € 10.000,- geraamd.

4.4 Beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Er zijn geen structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves begroot.

4.5 EMU-saldo

De raming en monitoring van het EMU-saldo van decentrale overheden vindt plaats op basis van de EMU-enquête, Informatie voor Derden (Iv3) en ramingen van het CPB. De EMU-enquête worden door de decentrale overheden zelf ingevuld en aangeleverd bij het CBS. Het doel hiervan is vooruit te kijken op basis van begrotingscijfers. De Iv3-gegevens gaan over realisatiecijfers op kwartaal- en jaarbasis. Afwijkend van artikel 71 van het BBV hoeven begrotingscijfers van gemeenschappelijke regelingen niet aan het CBS verstrekt te worden. Op kwartaal- en jaarbasis verwacht het CBS een zogenaamde verdelingsmatrix en een balansstanden overzicht. Om de administratieve lastendruk bij gemeenschappelijke regelingen te beperken maakt het CBS bij het verzamelen van de kwartaalgegevens gebruik van een steekproef. Deze steekproef is gekozen op basis van een aantal criteria. Voornaamste hiervan is de omvang van de financiële stromen. Bij een omvang van meer dan 20 miljoen euro wordt de GR opgenomen in de CBS-steekproef. Artikel 19 van het BBV schrijft echter voor dat de toelichting op het overzicht van baten en lasten tevens de berekening van het EMU-saldo bevat.

Berekening EMU-saldo

		Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
	omschrijving (bedragen x € 1.000,-)			
1	exploitatie saldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17C)	-	-50	-
2	afschrijvingen tlv de exploitatie	-	-	-
3	Bruto dotaties aan voorzieningen	-	-	-
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden verantwoord	-	-	-
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de EU en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al mindering gebracht zijn bij post 4	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan).	-	-	-
8	Baten bouw grondexploitatie (voor zover niet op de exploitatie verantwoord)	-	-	-
9	Lasten op de balanspost voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	-	-	-
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks tlv de reserves (incl. fondsen ed) worden gebracht en die niet nog vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-	-	-
	Berekend EMU-saldo	-	-50	-

4.6 De uiteenzetting van de financiële positie

Als kader voor het samenstellen van deze begroting heeft gediend de evaluatie van 2015, de structurele doorwerking van de gevolgen van de 1^e begrotingswijziging 2016 en de uitkomsten van de jaarrekening 2015. Vervolgens is het akkoord over de nieuwe CAO gemeente ambtenaren opgenomen. Daarnaast is de VZG-richtlijn voor het jaar 2017 toegepast. Deze richtlijn staat een inflatiecorrectie toe van 1 % en een te nemen bezuinigingsmaatregel van 2%. Toepassing van deze richtlijn zou leiden tot een te bezuinigen bedrag in 2017 van afgerond € 50.000,-. Dit betreft in feite de voor 2017 nog opgenomen extra lasten vanuit de vastgestelde evaluatie voor studie/opleidingen en oplossen van personele knelpunten.

Voor de jaren na 2017 ontstaat enige ruimte binnen de VZG-richtlijn door het vervallen van de incidentele lasten, zoals opgenomen in de evaluatie. Zie onderstaande tabel.

toepassing VZG-richtlijn tbv begroting 2017 e.v.					
VZG richtlijn	2017		2018	2019	2020
Uitgangspunt:					
begroting 2016	3.858.593,00	maximaal T-1	4.189.277,07	4.210.435,04	4.231.593,00
1e wijziging	373.000,00				
totaal	4.231.593,00		4.189.277,07	4.210.435,04	4.231.593,00
vzg-richtlijn -1% 2016	-42.315,93	vzg-richtlijn 0,5% 2016	21.157,97	21.157,97	21.157,97
maximaal 2017	4.189.277,07	maximaal 2018 - 2020	4.210.435,04	4.231.593,00	4.252.750,97
berekende bijdrage	4.240.624,52	berekende bijdrage	4.138.447,92	4.138.447,92	4.138.447,92
verschil	-51.347,45	verschil	71.987,12	93.145,08	114.303,05

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een vergelijkbaar volume

Onder de arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden verplichtingen verstaan met een jaarlijks terugkerend volume van vergelijkbare omvang en waarvoor geen voorziening hoeft te worden gevormd. Tot en met 2016 betrof dit de vakantie uitkering. Namelijk de opbouw hiervan vond plaats gedeeltelijk in het voorafgaande jaar (juni-december). Vanaf 2017 is de vakantie uitkering opgenomen in het IKB (Individueel Keuze Budget). Het IKB wordt uitbetaald in het jaar waarin het is opgebouwd. Sabewa Zeeland heeft verder geen kosten voor voormalig personeel die in de begroting opgenomen zijn.

Investing

Er zijn geen investeringen geraamd.

Financiering

Doordat geen investeringen geraamd zijn is het niet noodzakelijk vaste financieringsmiddelen aan te trekken.

Reserves

De jaarrekening 2015 sluit met een batig resultaat van € 263.858,-. Voorgesteld is hiervan € 240.000,- toe te voegen aan de algemene reserve. In deze begroting wordt voorgesteld hieraan € 50.000,- te onttrekken om de incidentele lasten ad € 50.000,- voor studie/opleiding en oplossen personele knelpunten te dekken. Deze incidentele lasten komen voort uit de vastgestelde evaluatie 2015.

Voorzieningen

Sabewa Zeeland heeft geen voorzieningen en in deze begroting worden ook voorzieningen gevormd.

Geraamd verloop reserves en voorzieningen

	Prognose 1-1-2017 €	Beoogde toevoeging €	Beoogde onttrekking €	Prognose 31-12-2017 €
Reserves:				
Algemene reserve	220.000,-		50.000,-	170.000,-
Voorzieningen:				
-				

Vanuit het batig slot 2015 ad € 263.858,- is voorgesteld hiervan € 240.000,- toe te voegen aan de algemene reserve en hiervan in 2016 € 20.000,- te bestemmen voor een eerste extern onderzoek naar de kwaliteit van de gegevensbestanden. De beoogde onttrekking 2017 is ter dekking van de incidentele lasten uit de vastgestelde evaluatie.

5. Overzicht bijdragen deelnemende organisaties

Algemene dekkingsmiddelen

Met ingang van 1 oktober 2012 is de nieuwe gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland in werking getreden. Door de deelnemers zullen de kosten van de gemeenschappelijke regeling worden voldaan op basis van drie grondslagen, te weten het aantal WOZ objecten voor de kosten gemaakt voor het programma Waarderen, het aantal aanslagregels voor de kosten gemaakt voor het programma Heffen en Innen.

Hieronder wordt weergegeven hoeveel iedere organisatie in 2017 bijdraagt aan de geraamde kosten.

Organisatie	2016 €	2017 €	2018 €	2019 €	2020 €
Gemeente Borsele	291.863	288.247	288.015	288.879	289.742
Gemeente Goes	455.047	501.330	500.941	502.437	503.934
Gemeente Hulst	329.373	329.848	329.200	330.081	330.961
Gemeente Kapelle	137.519	149.682	149.597	150.053	150.508
Gemeente Reimerswaal	260.959	248.708	248.597	249.385	250.173
Gemeente Sluis	467.750	472.880	471.848	473.014	474.179
Gemeente Terneuzen	676.138	672.073	670.655	672.465	674.274
Gemeente Tholen	309.295	307.471	307.249	308.183	309.116
Waterschap Scheldestromen	1.303.648	1.219.039	1.244.332	1.257.097	1.269.862
Totaal	4.231.593	4.189.277	4.210.435	4.231.593	4.252.750

6. Besluit

Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking Sabewa Zeeland

Gezien het voorstel van het dagelijks bestuur van 4 april 2016

Gelet op de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling

B E S L U I T:

1. De programmabegroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 vast te stellen;
2. Voor het jaar 2017 € 50.000,- te onttrekken aan de algemene reserve.

Aldus vastgesteld door het algemeen bestuur
in zijn vergadering van 17 juni 2016

Hoogachtend,

J.H. Herselman,
voorzitter

drs. T.L.C. van de Wijnckel,
directeur

Aan het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland
Postbus 1155
4530 GD TERNEUZEN

- 9 JUNI 2016

Uw kenmerk:
Uw brief van: 8 april 2016

Ons kenmerk: 16.012719
Heinkenszand, - 8 JUNI 2016

Onderwerp:
Jaarstukken 2015 en programmabegroting 2017

Geacht bestuur,

Wij hebben van u de jaarstukken 2015 en de programmabegroting 2017 ontvangen. In de vergadering van 17 mei 2016 heeft de gemeenteraad deze documenten behandeld. De gemeenteraad heeft kennis genomen van de jaarstukken 2015 en een positieve zienswijze afgegeven over de programmabegroting 2017.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Borsele,
de secretaris, de burgemeester,

Behandeld door: A. van der Does, doorkiesnummer (0113) 238304

Bijlagen:

Wilt u bij de beantwoording van deze brief 'Ons kenmerk' vermelden.

SaBeWa Zeeland
Kennedylaan 1
4538 AE Terneuzen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
-16/03569-

Bijlage(n)
-

Behandeld door
E.A. de Schepper

Datum
1 juni 2016

E-mailadres
E.de.Schepper@gemeentehulst.nl

Telefoonnummer
14 0114

Verzenddatum

- 1 JUNI 2016

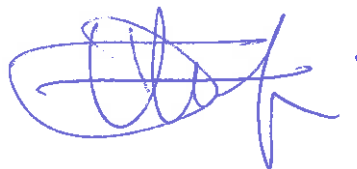
Onderwerp
Programmabegroting 2017 met meerjarenraming 2018-2020 en jaarstukken 2015

Geacht Bestuur van Sabewa,

De programmabegroting 2017 met meerjarenraming 2018-2020 en de jaarstukken 2015 zijn behandeld in de vergadering van de commissie Middelen van 26 mei 2016.

De commissie heeft kennis genomen van de jaarstukken 2015 en kan instemmen met de programmabegroting 2017 met meerjarenraming 2018-2020, zodat voor deze programmabegroting geen zienswijze zal worden ingediend.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Hulst,
De secretaris, De burgemeester,

Afdeling: Bedrijfsvoering

Bezoekadres:

Grote Markt 24 4561 EB Hulst

Telefoon 14 0114
Vanuit buitenland +31 114 389000
Telefax +31 114 314627
WhatsApp +31 6 13323399

Postadres:

Grote Markt 21 4561 EA Hulst
Postbus 49 4560 AA Hulst

Website www.gemeentehulst.nl
E-mail info@gemeentehulst.nl

Bankgegevens:

IBAN NL 21 BNGH 0285044370
BIC BNGHNL2G
BTW Nummer NL810988707B01
KvK Nummer 20165080

- 8 JUNI 2016

SaBeWa Zeeland
Postbus 1155
4330 GD TERNEUZEN

DATUM : 6 juni 2016 UW KENMERK : REGNR : 2016.07327
VERZONDEN : 6 juni 2016 ONS KENMERK : TA
ONDERWERP : Zienswijze gemeente- BEHANDELAAR : C.H.M. Nuijten TELEFOONNR : 0113 - 33 31 41
raad Kapelle jaarstukken
2015 en begroting 2017
AANTAL : -
BIJLAGEN

Geachte heer, mevrouw,

Op 31 mei 2016 heeft de gemeenteraad van Kapelle zich gebogen over de financiële documenten (jaarstukken 2015 en programmabegroting 2017 e.v.) van **alle** verbonden partijen in één vergadering. Deze wijze van behandelen is nieuw en vloeit voort uit de "nota aanpak voor een goede samenwerking tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen", uitgebracht door de VZG. De gemeenteraad van Kapelle kijkt met tevredenheid terug op deze nieuwe werkwijze en zet deze lijn voort in de toekomst. Dit betekent dat nadere afstemming zal moeten plaatsvinden over het tijdig aanleveren van de financiële stukken.

De gemeenteraad kan zich vinden in zowel de jaarstukken 2015 als de begroting 2017-2020.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Kapelle,
namens deze,
hoofd afdeling Middelen,

C.H.M. Nuijten

20 JUNI 2016

Oude Plein 1
Postbus 70, 4416 ZH Kruiningen
Telefoon: 14 0113
Telefax: 0113 - 395333
Internet: www.reimerswaal.nl
E-mail: gemeente@reimerswaal.nl

Sabewa Zeeland
Postbus 1155
4530 GD TERNEUZEN

Uw brief van : 08-04-2016	Contactpersoon : mw. S. van Sliedregt-Hooijmaijers	Ons kenmerk : 16.013408
Uw kenmerk :	Telefoon : 14 0113	Casenummer : 16.002155
	Fax : 0113 - 395333	Bijlagen :

Onderwerp : programmabegroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 van Sabewa Zeeland

Kruiningen, 10 juni 2016

VERZONDEN 14 JUNI 2016

Geachte mevrouw, heer,

Hierbij delen wij u mede dat de programmabegroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020 van Sabewa Zeeland geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen.

De raad van de gemeente Reimerswaal heeft in de openbare vergadering van 31 mei 2016 derhalve besloten geen zienswijze op de programmabegroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020 van Sabewa Zeeland in te dienen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met mevrouw Van Sliedregt van de afdeling Financiën. Zij is bereikbaar via ons centrale telefoonnummer 14 0113 of via ons e-mailadres gemeente@reimerswaal.nl.

Met vriendelijke groet,
gemeenteraad van Reimerswaal

T. Jansen
Griffier

P.A. Zoon
Voorzitter

Aan het Algemeen Bestuur van Sabewa Zeeland

Postbus 1155

4530GD Terneuzen

- 6 JUNI 2016

Postadres:
Postbus 27
4500 AA Oostburg

Bezoekadres:
Nieuwstraat 22
4501 BD Oostburg

Telefoon 140117
Telefoon +31 (0)117 457 000
Telefax +31 (0)117 452 241

IBAN: NL65RABO0147823005
BIC code: RABONL2U
BTW-nummer: 811046321B01

www.gemeentesluis.nl
info@gemeentesluis.nl

ons kenmerk : OND/U/2016 7224
uw brief d.d. : 8 april 2016
uw kenmerk :
behandeld door : E.F.J. Steijaert
doorkiesnummer :
onderwerp : Zienswijzen begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020
bijlage(n) : Geen

Oostburg, 27 mei 2016

Geacht bestuur,

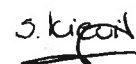
Hierbij delen wij u mede dat de Raad van de gemeente Sluis op 26 mei j.l. heeft besloten in te stemmen met de door u aan ons in concept toegezonden begroting 2017.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

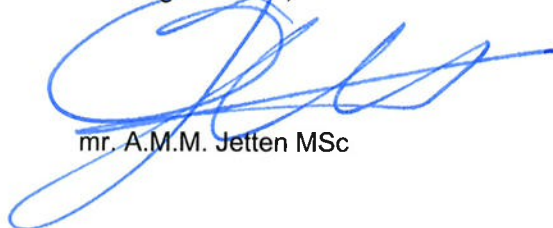
BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,

S.I. de Kievit-Minnaert

De burgemeester,

mr. A.M.M. Jetten MSc

- 7 JUNI 2016

Sabewa Zeeland
t.a.v. het Algemeen Bestuur
Postbus 1155
4538 AE TERNEUZEN

Postadres: Postbus 35, 4530 AA Terneuzen
Bezoekadres: Stadhuisplein 1, 4531 GZ Terneuzen
Telefoon 14 0115
Vanuit buitenland: +31 115 455 000
E-mail: gemeente@terneuzen.nl
Internet: www.terneuzen.nl

Bij beantwoording a.u.b. onderwerp, datum en kenmerk van deze brief vermelden.

uw brief van : 8 april 2016
ons kenmerk : 148011
contactpersoon: P. De Vet
e-mail : p.deviet@terneuzen.nl
verzonden :

Terneuzen, 6 juni 2015

Betreft: zienswijze concept-begroting 2017

Geacht bestuur,

U hebt de gemeenteraad gevraagd een zienswijze te geven op de concept-begroting 2017.

De concept-begroting Sabewa Zeeland 2017 is op 2 juni 2016 in de raadsvergadering besproken. Uw bestuur heeft voor de begroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020 besloten de VZG-norm toe te passen. De programmabegroting 2017 en de meerjarenraming 2018-2020 van Sabewa Zeeland geven geen aanleiding tot het maken van opmerkingen. De raad van de gemeente Terneuzen heeft besloten geen zienswijze in te dienen.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en Wethouders van Terneuzen,
secretaris,

F.M.L. Lauret RA

bla burgemeester,

J.A.H. Lonink

gemeente Tholen

Hof van Tholen 2
4691 DZ Tholen

Postbus 51
4690 AB Tholen

telefoon: 14 0166
e-mail: gemeente@tholen.nl
website: www.tholen.nl

bank: NL14BNGH0285008315
bic: BNGHNL2G
btw-nummer: NL0017.26.006.B.01
kvk-nummer: 20166109

SaBeWa Zeeland
t.a.v. Dagelijks Bestuur
Postbus 1155
4530 GD TERNEUZEN

23 MEI 2016

Uw brief d.d.: 8 april 2016
Ons kenmerk: 16.08413
Datum: 19-5-2016
Verzenddatum: 20 mei 2016
Onderwerp: Programmabegroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 SaBeWa Zeeland

Geacht Bestuur,

Door middel van uw brief d.d. 8 april 2016 heeft u de jaarstukken 2015 en begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 van SaBeWa Zeeland aangeboden, met het verzoek daarop de gemeentelijke zienswijze kenbaar te maken. Middels deze brief voldoen wij aan dat verzoek.

Aangezien de behandeling in de gemeenteraad pas plaatsvindt, na de datum waarop dit standpunt uiterlijk bij het dagelijks bestuur bekend moet zijn, brengen wij u onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraad reeds op de hoogte van het collegebesluit d.d. 10 mei 2016. Concreet houdt dit collegebesluit in dat wij de raad voorstellen ten aanzien van de begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020 de volgende zienswijze in te dienen.

Vanaf 2018 ontstaat een lastenpost vanuit enkele vrijvallende posten en de prijs- en inflatiecorrectie, genaamd 'ruimte / tekort i.h.k. van VZG richtlijn'. Hierdoor wordt op een oneigenlijke manier ruimte gecreëerd binnen de begroting. Wij verzoeken u dit bedrag gedurende de betreffende jaren in mindering te brengen op de deelnemersbijdrage.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Voor nadere inlichtingen kunt u zich wenden tot de behandelend ambtenaar, de heer M.J. van den Dries, telefonisch te bereiken onder bovenvermeld doorkiesnummer.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tholen,
de secretaris de burgemeester

S. Nieuwkoop

G. van de Velde - de Wilde

Waterschap **Scheldestromen**

aan het dagelijks bestuur van
Sabewa Zeeland
Postbus 1155
4530 GD TERNEUZEN

uw brief	:	behandeld door	: Bram Vreeke
uw kenmerk	:	doorkiesnummer	: 088-2461145
ons kenmerk	: 2016019309	e-mail	: info@scheldestromen.nl
	(bij reactie graag dit nummer vermelden)	verzendsdatum	: 1 juni 2016
bijlagen	:	projectnummer	:

onderwerp : zienswijze begroting 2017 en meerjarenraming 2018-2020

Middelburg, 30 mei 2016

Geachte bestuur,

Hierbij delen wij u mede dat de algemene vergadering van waterschap Scheldestromen in haar vergadering van 26 mei 2016 heeft ingestemd met de programmabegroting 2017 (en meerjarenraming 2018-2020) van Sabewa Zeeland. Wel heeft de algemene vergadering besloten als zienswijze kenbaar maken dat, ook in 2017, voldoende aandacht gegeven moet worden aan het optimaliseren van de organisatie en processen en het optimaliseren van de kwaliteit van de gegevensbestanden. Tevens moet er voldoende aandacht gegeven worden aan het duidelijk en tijdig communiceren met de burger.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur
van waterschap Scheldestromen

mr. J.I. Nieskens
wnd secretaris-algemeen directeur

mr. Drs. A.J.G. Poppelaars
dijkgraaf

Postadres:

Postbus 1000,
4330 ZW Middelburg

Bezoekadressen:

Kanaalweg 1,
4337 PA Middelburg

Kennedylaan 1,
4538 AE Terneuzen

t 088 2461000 (lokaal tarief)
f 088 2461990
e info@scheldestromen.nl
s www.scheldestromen.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het algemeen bestuur van Sabewa Zeeland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2015 van de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland te Terneuzen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening over 2015 met de toelichtingen, waarin opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Het dagelijks bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het besluit van het algemeen bestuur d.d. 6 februari 2014 en het Controleprotocol WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van gemeenschappelijke regeling.

Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De financiële rechtmatigheidscriteria zijn met het normenkader ter kennisgeving aangeboden aan het algemeen bestuur op 6 februari 2014 en de operationalisering van het normenkader voor rechtmatigheid in de beheersorganisatie van de gemeenschappelijke regeling.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves. Op basis van artikel 2, lid 7 Bado is deze goedkeuringstolerantie door het algemeen bestuur vastgesteld bij besluit van 6 februari 2014. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de toleranties gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 213, lid 3 onder d Gemeentewet vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Middelburg, 10 mei 2016

Deloitte Accountants B.V.

Paraaf voor identificatiedoeleinden.

W.A. de Leeuw MGA RA

Deloitte.

Accountantsverslag 2015
Controle jaarrekening en
belastingverantwoordingen
Sabewa Zeeland

31 mei 2016

VERTROUWELIJK

Aan het algemeen bestuur van
De gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland
Postbus 1155
4530 GD TERNEUZEN

Onderwerp
Accountantsverslag 2015 Sabewa Zeeland

Datum
31 mei 2016

Geachte bestuur,

Wij hebben in overeenstemming met uw opdracht de controle van de jaarrekening en belastingverantwoordingen 2015 van Sabewa Zeeland uitgevoerd. De jaarrekening en belastingverantwoordingen zijn opgesteld onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur van Sabewa Zeeland.

Bij deze verantwoordingen hebben wij goedkeurende controleverklaringen verstrekt. Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2015. Daarin zijn onze belangrijkste controlebevindingen samengevat. Voorts treft u een analyse aan van de ontwikkelingen in uw vermogen en resultaat.

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is bestemd voor het algemeen en dagelijks bestuur in het kader van de behandeling van de jaarstukken.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

W.A. de Leeuw MGA RA

c.c.: dagelijks bestuur

Inhoudsopgave

Belangrijkste bevindingen	5
Bevindingen jaarrekeningcontrole Sabewa Zeeland	11
Bevindingen controle belastingen Sabewa Zeeland	14
Overige onderwerpen	17
Bijlagen	20
Bijlage A: Onafhankelijkheid	21
Bijlage B: Disclaimer en beperking in gebruik	22

Belangrijkste bevindingen

Belangrijkste bevindingen

Status van de controle

Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met de opdrachtbevestiging van 22 september 2015, kenmerk 311408810/201535805/cf. Wij hebben bij de jaarrekening en belastingverantwoordingen goedkeurende controleverklaringen verstrekt.

Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 22 september 2015 heeft u ons de opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening en belastingverantwoordingen 2015. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle op geen enkele wijze sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2015 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

Belangrijke bevindingen ten aanzien van significante fraude-risico's

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle ten aanzien van significante frauderisico's bestond onder andere uit het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening en belastingverantwoordingen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Belangrijkste bevindingen

Jaarstukken

De opzet van de jaarstukken - die bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening - is gelijk aan voorgaande jaren. In de jaarstukken is de jaarrekening afzonderlijk weergegeven. Bij deze jaarrekening geven wij onze controleverklaring af.

De jaarrekening 2015 geeft overeenkomstig de begroting inzicht in de baten en lasten van de programma's. Verder is per programma aangegeven wat bereikt is, wat daarvoor gedaan is en wat het heeft gekost.

Sabewa Zeeland kent vier programma's: Waarderen, Heffen, Innen en Algemene dekkingsmiddelen. In deze programma's is aangegeven welke activiteiten en resultaten over 2015 zijn bereikt. In mindere mate wordt ingegaan hoe deze bereikte resultaten zich verhouden tot de voorgenomen activiteiten. Dit is ook moeilijk te realiseren, doordat in de begroting 2015 de te bereiken doelstellingen nog niet concreet en op hoofdlijnen zijn uitgewerkt. Een helder vastgestelde normstelling 2015 ontbreekt derhalve. Ook voor 2016 constateren wij dat doelstellingen nog niet concreet en meetbaar zijn uitgewerkt.

In de jaarrekening wordt verder gedetailleerd inzicht gegeven in de onderscheiden balans- en exploitatieposten. De jaarrekening sluit op een positief gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 1.624.000. Een bedrag van € 1.360.000 is reeds tussentijds aan het eigen vermogen toegevoegd, zodat het gerealiseerd resultaat over 2015 € 264.000 bedraagt. Het omvangrijke positieve resultaat wordt veroorzaakt door een gerealiseerde opbrengst invorderingskosten (opgelegde incassokosten) van € 1.267.000 ten opzichte van € 1.000.000 begroot.

Belasting- verantwoordingen

Ruim een jaar geleden (begin december 2014) kampte Sabewa Zeeland met grote achterstanden in de administratie en waren interne controles nauwelijks uitgevoerd. Wij constateren dat het afgelopen jaar grote progressie is geboekt, zoals:

- Opschonen van tussenrekeningen;
- Wegwerken achterstanden betalingen;
- Inlopen achterstand bezwaarschriften 2014;
- Inlopen achterstand kadastrale mutaties;
- Afwikkeling kwijtscheldingsverzoeken;
- Opleggen debiteurenaanmaningen;
- Uitvoeren interne controles op opgelegde aanslagen 2015.

Medio 2015 is een intern controleplan opgesteld. De in dit plan beschreven controles zijn ten dele uitgevoerd in 2015. De in dit plan beschreven bestandsanalysecontroles zijn nog in ontwikkeling.

Op een deel van het debiteurenbestand zijn het afgelopen jaar incassomaatregelen genomen. Nog niet alle debiteuren zijn betrokken in het aannamingsproces.

Belangrijkste bevindingen

Significante verslaggevingsgrondslagen

Significante verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van de Sabewa Zeeland. Het is daarbij van belang dat het dagelijks bestuur zich een oordeel vormt ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak – vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken – inherent onzeker zijn.

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van Sabewa Zeeland zijn uiteengezet in de ‘Waarderingsgrondslagen’ in de jaarrekening 2015. In de jaarrekening 2015 hebben zich ten opzichte van 2014 geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen.

Analyse vermogen en resultaat

Het eigen vermogen van de Sabewa Zeeland ultimo 2015 bedraagt € 264.000, zijnde het gerealiseerde voordelig resultaat over 2015. Het negatief saldo van het eigen vermogen ultimo 2014 ad € 1.360.000 is in 2015 aangevuld.

Volgens de begroting na wijziging was het verwachte resultaat nihil. In de jaarrekening is in hoofdstuk 5 een analyse opgenomen van de belangrijkste verschillen tussen begrote en werkelijke resultaten.

Geïdentificeerde fouten en tekortkomingen in de toelichtingen

De materialiteit (de tolerantie die wij hanteren voor het al dan niet goedkeuren van de jaarrekening) bij de uitvoering van onze controle voor de jaarrekening was € 62.000. Deze materialiteit sluit aan op de door het algemeen bestuur vastgestelde goedkeuringstolerantie.

Goedkeuringstoleranties

Fouten	1% van het totaal van de lasten incl. toevoegingen aan reserves	€ 62.000
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten incl. toevoegingen aan reserves	€ 186.000

Rapporteringstoleranties

Fouten	€ 20.000
Onzekerheden	€ 20.000

Er is geen sprake van resterende geïdentificeerde, maar niet-gecorrigeerde getrouwheids- en rechtmatigheidsfouten in de jaarrekening.

Voor de uitvoering van de controle van de belastingverantwoordingen hebben wij, conform het door het algemeen bestuur vastgestelde “Verantwoordings- en controleprotocol Sabewa Zeeland inzake Belastingen en heffingen vanaf boekjaar 2015”, een materialiteit gehanteerd voor fouten van 0,8% van de totale lasten inclusief dotaties aan reserves van de betreffende deelnemers. Voor onzekerheden hebben wij een materialiteit gehanteerd van 2,4% van de totale lasten. De gehanteerde materialiteiten zijn als volgt weer te geven.

Belangrijkste bevindingen

Deelnemer	Totaal begrote lasten €	Gehanteerde materialiteit voor fouten €	Gehanteerde materialiteit voor onzekerheden €
Waterschap Scheldestromen	113.671.000	909.000	2.728.000
Gemeente Borsele	51.342.000	411.000	1.232.000
Gemeente Goes	127.348.000	1.019.000	3.056.000
Gemeente Hulst	66.227.000	530.000	1.589.000
Gemeente Kapelle	28.707.000	230.000	689.000
Gemeente Reimerswaal	53.971.000	432.000	1.295.000
Gemeente Sluis	67.997.000	544.000	1.632.000
Gemeente Terneuzen	149.095.000	1.193.000	3.578.000
Gemeente Tholen	62.130.000	497.000	1.491.000

Wij hebben geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd in de belastingverantwoordingen die de materialiteit overschrijden.

Over 2014 hadden we een onzekerheid gerapporteerd inzake de verantwoording van het Waterschap Scheldestromen in de verantwoorde zuiveringsheffing huishoudens. Geconstateerd was dat over 2014 ten onrechte niet voor alle huishoudens zuiveringsheffing was opgelegd. De aard en omvang van de nog op te leggen opbrengst was ten tijde van het opstellen van de verantwoording 2014 nog niet bekend. Op basis van een eerste inschatting was een bedrag opgenomen aan nog op te leggen zuiveringsheffing huishoudens van € 896.000.

Het afgelopen jaar zijn uitgebreide analyses en controles uitgevoerd naar de nog op te leggen zuiveringsheffing. Geconcludeerd is dat nog een bedrag van € 367.000 is op te leggen en dat het verschil van € 529.000 aan vordering dient te worden afgeboekt. Ons is medegedeeld dat dit verschil wordt veroorzaakt doordat bij het inschatten van het bedrag aan nog op te leggen aanslagen er ook van uit is gegaan dat leegstaande objecten aangeslagen zouden moeten worden. Geconcludeerd is echter dat hiervoor geen wettelijke basis bestaat. Overigens is het onderwerp zuiveringsheffing in 2016 onderwerp van een onafhankelijk extern onderzoek.

Onafhankelijkheid

Deloitte Accountants B.V. is onafhankelijk van Sabewa Zeeland en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.

Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectieve zuster- en/of dochterondernemingen en Sabewa Zeeland, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Bijlage A bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

Belangrijkste bevindingen

Geen knelpunten tijdens de controle

Bij aanvang van de jaarrekeningcontrole en de controle van de belastingverantwoordingen waren de conceptverantwoordingen gereed. Hierdoor konden wij onze controle adequaat starten en uitvoeren.

De doorlooptijd van de jaarrekeningcontrole is langer geweest dan oorspronkelijk voorzien. Dit is veroorzaakt door additioneel uitgevoerde werkzaamheden naar de volledigheid van de in de jaarrekening verantwoorde opbrengsten invorderingskosten.

Bevindingen jaarrekeningcontrole Sabewa Zeeland

Bevindingen jaarrekeningcontrole Sabewa Zeeland

Vermogen en resultaat

Financiële positie, weerstandsvermogen en risicomanagement

Het eigen vermogen van de Sabewa Zeeland sluit op een saldo van € 264.000 per ultimo 2015 (ultimo 2014 € 1.360.000 negatief). Het negatieve eigen vermogen is in 2015 aangevuld door de deelnemers. In het jaarverslag is in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een overzicht opgenomen van de belangrijkste risico's. Deze risico's zijn niet gekwantificeerd. In hoeverre de omvang van het weerstandsvermogen toereikend is om deze risico's op te vangen is derhalve niet duidelijk.

Wij adviseren u ervoor zorg te dragen in komende risico-inventarisaties dit nader uit te laten werken, zodat een beeld ontstaat van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit om toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen.

Analyse resultaat

Het gerealiseerd resultaat bedraagt € 264.000 voordelig. In de laatste begrotingswijziging is uitgegaan van een nihilresultaat.

In de toelichting op de baten en lasten in de jaarrekening is een analyse opgenomen van dit rekeningresultaat. De belangrijkste oorzaak voor het positieve exploitatieresultaat betreft de hogere opbrengst invorderingskosten ad € 267.000. Verder is sprake van een voordelige realisatie inzake Cyclorama's en obliekfoto's ad € 115.000. Door hogere personeelskosten en kosten automatisering is sprake van een nadeel aandeel kostenplaatsen van in totaal € 122.000.

Het resultaat is overeenkomstig de voorschriften afzonderlijk op de balans opgenomen ter nadere bestemming.

Opbrengst invorderingskosten

De opbrengst invorderingskosten maakt deel uit van de exploitatie van Sabewa Zeeland. In het jaar 2015 is voor een bedrag van € 1.387.000 opgelegd aan invorderingskosten. Hiervan is een bedrag van € 692.000 per balansdatum ontvangen. Het resterende bedrag ad € 695.000 is in de jaarrekening verantwoord onder debiteuren. Op dit bedrag is ten laste van de exploitatie een voorziening in mindering gebracht van € 120.000 voor mogelijke oninbaarheid.

Bevindingen jaarrekeningcontrole Sabewa Zeeland

Gedurende het jaar is geen interne controle uitgevoerd op de juistheid, volledigheid en rechtmatig van de opgelegde invorderingskosten. Wij hebben het management geadviseerd deze interne controles, die kunnen bestaan uit het leggen van totaalverbandscontroles, uitvoeren van detailcontroles en cijferanalyses, in de toekomst uit te voeren en vast te leggen.

Bevindingen controle belastingen Sabewa Zeeland

Bevindingen controle belastingen Sabewa Zeeland

Automatisering

Onze controles zijn gericht op het geven van een oordeel omtrent de verantwoordingen zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk.

De belangrijkste bevinding uit de door ons verrichte werkzaamheden naar de betrouwbaarheid van de automatiseringsomgeving is dat sprake is van een relatief groot aantal accounts met ongelimiteerde rechten. Hierdoor bestaat het risico dat ongeautoriseerde toegang wordt verkregen tot bepaalde transacties of handeling in het systeem. Wij kunnen ten behoeve van onze controle niet steunen op de automatiseringsomgeving. Wij hebben derhalve additionele werkzaamheden uitgevoerd naar de betrouwbaarheid van aan ons overgelegde door het systeem gegenereerde informatie.

Wij hebben onze detailbevindingen inzake automatisering gecommuniceerd met het management. Ons is aangegeven dat hierop intern acties zijn belegd.

Verwerking mutaties

Zoals eerder aangegeven heeft Sabewa Zeeland het afgelopen jaar grote progressie geboekt met het tijdig bijwerken van de administratie en het terugbrengen van werkvoorraden inzake mutatieverwerking, afwikkeling bezwaren, incasso debiteuren etc.

Ook is in 2015 een intern controleplan opgesteld dat deels ten uitvoer is gebracht.

In het kader van onze interim-controle hebben wij in oktober 2015 de interne beheersing van Sabewa Zeeland onderzocht voor zover dit relevant is voor de bijdrage daarvan aan de getrouwheid en rechtmatigheid van de belastingverantwoordingen.

De bij Sabewa Zeeland in beheer zijnde belastingbestanden zijn voortdurend aan mutaties onderhevig, zoals kadastrale mutaties, aanpassing WOZ-waarden, verwerking vergunningen, GBA-mutaties etc. Wij hebben geconstateerd dat bij mutatieverwerking veelal diverse interne controlehandelingen plaatsvinden ter vaststelling van een tijdige, juiste en volledige verwerking. Deze interne controlehandelingen worden echter niet zodanig vastgelegd dat achteraf te verifiëren is dat deze controles daadwerkelijk zijn uitgevoerd. Wij hebben het management geadviseerd deze interne controles op mutatieverwerking in voldoende mate zichtbaar vast te leggen.

Bevindingen controle belastingen Sabewa Zeeland

Interne controles

Door Sabewa Zeeland is medio 2015 een controleplan en detailplanning opgesteld voor de uitvoering van verbijzonderde interne controles. Wij hebben ten tijde van de interim-controle vastgesteld dat op diverse onderdelen uitvoering is gegeven aan dit intern controleplan. De in dit plan beschreven controles zijn ten dele uitgevoerd. In het controleplan zijn diverse bestandsanalysecontroles (query's) beschreven, hoofdzakelijk gericht op het vaststellen van de volledigheid van de opgelegde belastingen. Deze query's zijn over 2015 niet uitgevoerd. Ons is meegedeeld dat Sabewa Zeeland momenteel onderzoekt welke query's het beste uitgevoerd kunnen worden en in hoeverre het belastingstelsel deze ondersteunt.

Diverse interne controles, zoals cijferanalyses en totaalverbandcontroles, zijn pas na afloop van het boekjaar uitgevoerd. Het management heeft ons medegedeeld dat men ernaar streeft de interne controles ook gedurende het jaar uit te voeren. Wij onderschrijven dit standpunt van harte, gezien het feit dat dan de mogelijkheid ontstaat bij eventuele bevindingen tussentijds bij te sturen.

Incasso debiteuren

In 2014 zijn na implementatie van Civision door administratieve achterstanden geen herinneringen en aanmaningen verstuurd aan debiteuren. Begin 2015 is na het wegwerken van deze achterstanden begonnen met het aanmanen van debiteuren. De debiteurenstanden zijn per deelnemer opgenomen in de belastingverantwoordingen. Het maken van een inschatting van de te treffen voorziening op debiteuren is de verantwoordelijkheid van de deelnemers. Wij hebben hier geen onderzoek naar gedaan.

De stand van de belastingdebiteuren ultimo 2015 van alle deelnemers tezamen bedraagt € 15.286.000. Ultimo 2014 bedraagt het totale saldo € 18.179.000. Geconcludeerd kan worden dat het saldo aan openstaande debiteuren in 2015 is teruggedrongen.

Nog niet alle openstaande debiteuren zijn aangemaand. Dit kan zijn doordat sprake is van blokkeringen in systeem, getroffen betalingsregelingen etc. Ook diende ten tijde van onze controle voor een groot aantal debiteuren nog te worden onderzocht waarom deze nog niet zijn aangemaand.

Wij constateren dat de debiteurenincasso- en aanmaningsprocedures nog verder gestructureerd en aangescherpt kunnen worden. Debiteuren zijn het afgelopen jaar niet meteen na het vervallen van de betalingstermijn aangemaand. Een deel moet nog worden aangemaand. Verder gaat vaak veel tijd voorbij aan het nemen van vervolgstappen voor inning van opgelegde belastingaanslagen (aanmaning – dwangbevel – deurwaarder). Wij adviseren het management termijnen te bepalen wanneer welke incassomaatregelen genomen moeten worden en toe te zien op de naleving hiervan.

Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

Bevestigingen van het dagelijks bestuur

Wij hebben van de directie van Sabewa Zeeland ondertekende schriftelijke bevestigingen bij de jaarrekening en belastingverantwoordingen ontvangen. Met deze bevestigingen is expliciet bekrachtigd dat ons alle voor onze controleopdracht relevante informatie, stukken, etc. is overgelegd en ons ook voor zover relevant melding is gemaakt van voor de controles 2015 relevante aangelegenheden waarvan nog geen onderliggende stukken (zoals notulen) beschikbaar zijn. De bevestigingen worden afgegeven uit hoofde van de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur voor het opmaken van de jaarrekening en belastingverantwoordingen zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Meningsverschil met management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het dagelijks bestuur geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het dagelijks bestuur, de directie en de medewerkers van de Sabewa Zeeland de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013. De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd, beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 178.000 (voor 2015) niet te boven gaat. Daarnaast dienen gemeenschappelijke regelingen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In 2015 is voor geen van de topfunctionarissen en overige medewerkers sprake van een overschrijding van de grensbedragen.

Aan de voormalig directeur is in 2015 een ontslagvergoeding toegezegd van € 75.000, zijnde de maximaal toegestane ontslagvergoeding voor topfunctionarissen. Deze ontslagvergoeding is, evenals voor de overige in de WNT-paragraaf opgenomen informatie, toereikend uiteengezet.

Overige onderwerpen

Naleving van wet- en regelgeving overig

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Frauderisicoanalyse

Als onderdeel van onze controle en opvolging van communicaties over voorgaand boekjaar hebben wij verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de verantwoordingen materiële afwijkingen zouden kunnen bevatten als gevolg van fraude, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat de directie daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met het algemeen bestuur.

Wij constateren dat een dergelijke frauderisicoanalyse, waarmee inzicht is verkregen in de mogelijke frauderisico's en beheersmaatregelen, het afgelopen jaar niet is uitgevoerd. Wij adviseren u derhalve voor het komend jaar een dergelijke frauderisicoanalyse op te stellen en de conclusies hiervan te delen met het algemeen bestuur.

Fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen onregelmatigheden zijn geconstateerd waarbij het management en/of werknemers die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening en/of belastingverantwoordingen, zijn betrokken.

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die gericht waren op het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarstukken, merken wij op dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controles 2015 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van (materiële) fraude.

Bijlagen

Bijlage A: Onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de ‘Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)’ en vormen een belangrijk onderdeel van het ‘normenkader’ waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de Sabewa Zeeland in 2015 voldoende is gewaarborgd.

Bijlage B: Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor de leden van het algemeen en dagelijks bestuur van de Sabewa Zeeland in het kader van de behandeling van de jaarstukken en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk aan derden worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor opgesteld en bedoeld is. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond of in zijn handen komt op ons.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen zijn door ons geconstateerd gedurende onze controleopdracht waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de verantwoordingen als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaringen.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie van het systeem van interne beheersing en haar werking.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 140 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's approximately 169,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Deloitte Global Services Limited, Deloitte Global Services Holdings Limited, the Deloitte Touche Tohmatsu Verein, any of their member firms, or any of the foregoing's affiliates (collectively the "Deloitte Network") are, by means of this publication, rendering accounting, business, financial, investment, legal, tax, or other professional advice or services. This publication is not a substitute for such professional advice or services, nor should it be used as a basis for any decision or action that may affect your finances or your business. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.

© 2016 Deloitte Netherlands

Memo

aan : Leden van het Algemeen Bestuur
van : mw. drs. T.L.C. van de Wijnckel
datum : 10 juni 2016
betreft : Acties m.b.t. verslag van bevindingen van de accountant

Geacht bestuur,

Bijgevoegd treft u de controleverklaring behorend bij de Jaarstukken 2015 en het verslag van bevindingen van de accountant. In onderstaande tabel wordt weergegeven welke interne acties zijn uitgezet op basis van de bevindingen.

Onderwerp	Bevindingen	Huidige acties Sabewa
Automatisering	Groot aantal accounts met ongelimiteerde rechten. Hierdoor ontstaat het risico dat ongeautoriseerde toegang kan worden verkregen tot bepaalde transacties/handelingen in het systeem.	-Duidelijke functiescheidingen aangebracht middels functieboek en doorgevoerd in geautomatiseerde systemen. Aandachtspunt zijn de rechten van de medewerkers gegevensbeheer. Door middel van de doorontwikkeling van het informatiebeveiligingsbeleid wordt dit onderwerp uiterlijk december 2016 geheel geborgd.
Verwerking mutaties	Geen vastlegging van de interne controlehandelingen ter vaststelling van tijdige, juiste en volledige gegevensverwerking op gebied van mutaties.	-Er is een jaarplanning gemaakt door Gegevensbeheer voor het uitvoeren van de interne controles. Deze handelingen zullen worden vastgelegd. Uitvoering vastlegging juni 2016.
Interne controles	Niet tijdig uitvoeren van de in het controleplan vastgelegde bestandsanalyses, waardoor cijferanalyses en verbandcontroles pas na het einde van het boekjaar worden uitgevoerd.	-Er is een plan van aanpak Interne Controle opgesteld (in overleg met de accountant) met daarin opgenomen deadlines waarop controles uitgevoerd moeten zijn. MT-leden maken in een managementrapportage maandelijks de stand van zaken op met betrekking tot de voortgang van de Interne Controle.
Incasso debiteuren	Niet tijdig aanmanen van debiteuren waardoor het debiteurensaldo hoog is.	Jaarplanning met data voor versturen aanmaningen. Aanscherpen van de procedures met betrekking tot aanmaning, dwangbevel en deurwaarders incl. gestelde termijnen (uiterlijk september 2016 gereed).